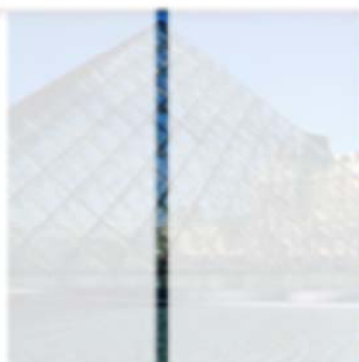

PARIJS EEN WEERLDSTAR

Martine De Belder

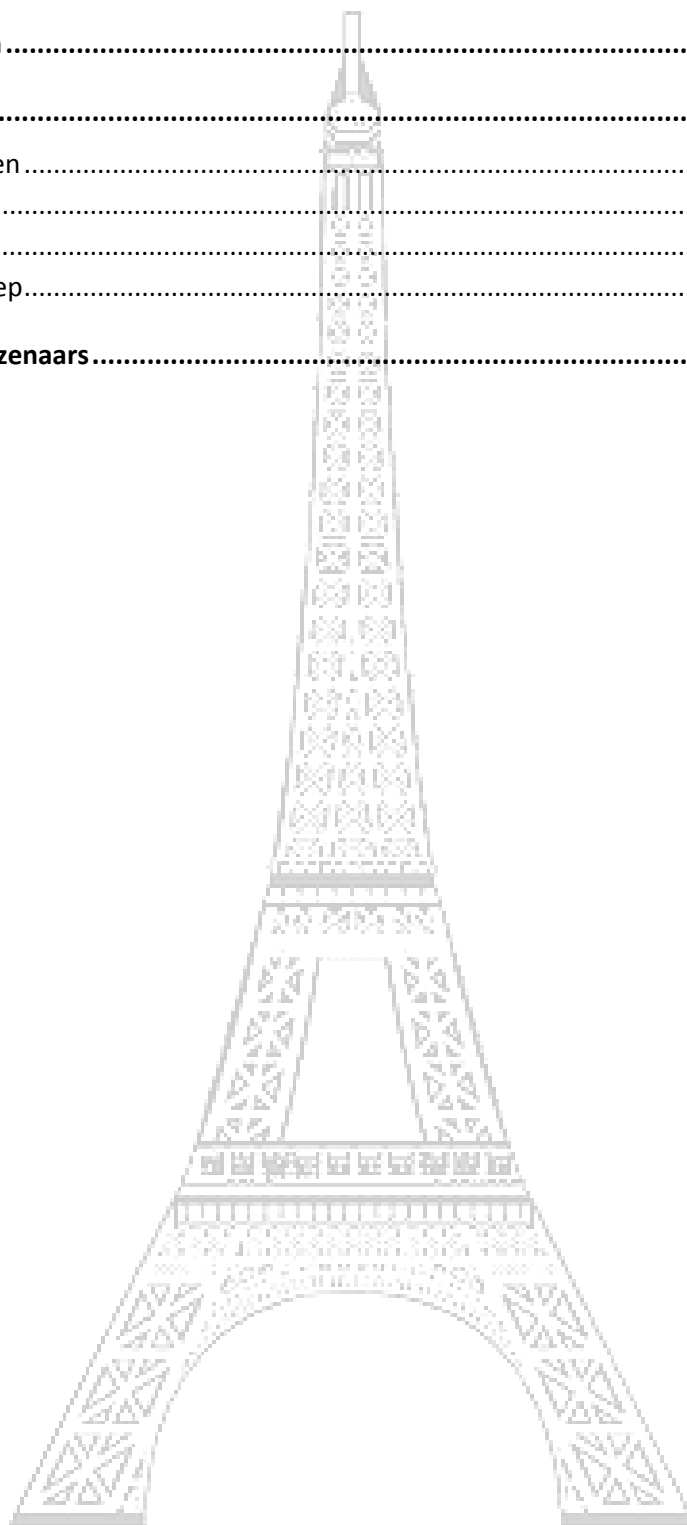
2011

INHOUD

1	Etymologie	2
2	Geografie	3
2.1	Topografie	3
2.2	Hydrografie.....	4
2.3	Geologische geschiedenis	4
2.4	Klimaat.....	5
3	Geschiedenis	7
3.1	Prehistorie/Oudheid.....	7
3.2	Middeleeuwen	8
3.3	16e - 17e eeuw	9
3.4	Renaissance en 18e eeuw	10
3.5	19e eeuw	11
3.6	20e eeuw	12
3.7	21e eeuw	13
4	Demografie	14
5	Politiek en bestuur	15
6	Cultuur	17
6.1	Uitgaansleven.....	17
6.2	Popfestivals	17
6.3	Theaters.....	17
6.4	Eten en drinken	17
6.5	Winkelen	18
6.6	Architectuur	19
7	Belangrijke bezienswaardigheden	20
7.1	Gebouwen en bouwwerken	20
7.1.1	Paleizen	20
7.1.2	Torens, zuilen en kolommen	21
7.1.3	Bogen en poorten.....	21
7.1.4	Kerken en kathedralen	22
7.1.5	Musea	24
7.1.6	Bruggen	26
7.2	Straten en boulevards	27
7.3	Pleinen.....	28
7.4	Tuinen en parken	29
7.5	Eilanden.....	30
7.6	Begraafplaatsen.....	31
7.7	Overige plaatsen en bouwwerken	31
7.8	Bezienswaardigheden in de omgeving.....	31

8	Verkeer en vervoer	32
8.1	Luchtverkeer	32
8.2	Wegverkeer	32
8.3	Openbaar vervoer.....	33
8.4	Spoorwegen.....	33
9	Partnersteden	35
10	Parijs culinair	37
10.1	Enkele recepten	37
10.1.1	crème brûlée.....	37
10.1.2	Pot au feu.....	38
10.1.3	Parijse uiensoep.....	39
11	Bekende Parijzenaars.....	40

Parijs is de hoofdstad en regeringszetel van Frankrijk. Met 2,15 miljoen inwoners in de gemeente Parijs zelf en ruim 11 miljoen in het hele stedelijke gebied, met inbegrip van de banlieues¹ en de forensensteden heen, is het de grootste stad van Frankrijk en na Londen, Moskou en Istanboel is het de vierde stad van Europa. Volgens de schattingen van het *Institut national de la statistique et des études économiques* had de stad Parijs zonder de agglomeraties in 2006 2 181 371 inwoners, terwijl dit er inclusief de agglomeraties in 1999 al 11 174 740 waren.

Het volledige oppervlak van Parijs en alle agglomeraties bedraagt 2 723 km². De stad wordt in tweeën gedeeld door de rivier de Seine. Parijs is gesticht op het **Île de la Cité** (meer informatie op pagina 30), maar is inmiddels zo groot geworden dat de stad een gebied van zeven heuvels beslaat. In dit gebied lagen vroeger aparte dorpen, die nu een onderdeel van Parijs zijn. Parijs wordt tegenwoordig naast Londen, New York en Tokio beschouwd als een van de vier grote wereldsteden.

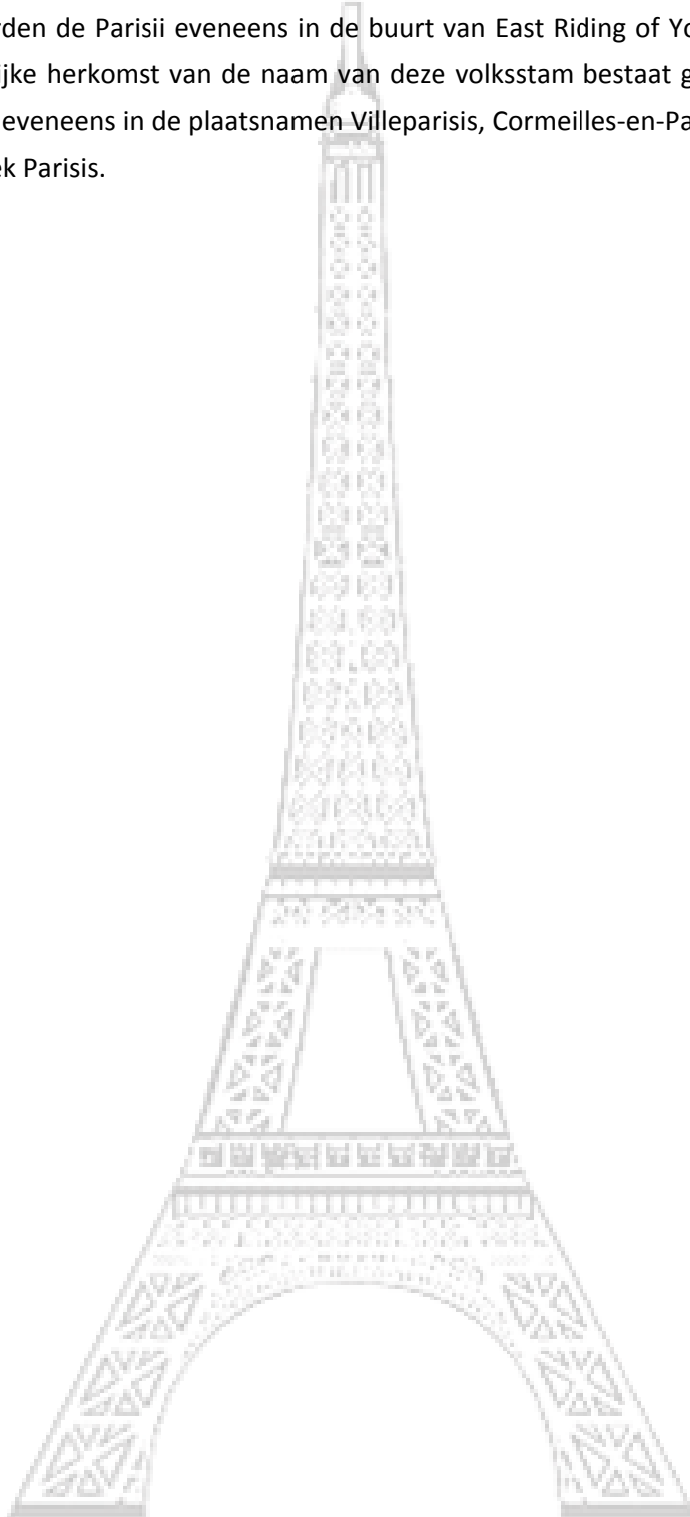
In Europa en in de wereld was Parijs al vroeg een centrum van cultuur. De stad ligt op een kruispunt van allerlei verschillende handelsroutes. De stad is tegenwoordig zeer internationaal georiënteerd dankzij een uitgebreide infrastructuur over land en in de lucht. In 2004 werd Parijs bezocht door een recordaantal toeristen (25 miljoen) volgens cijfers van het *Office du Tourisme et des Congrès de la capitale française*.

Al in de 10e eeuw, toen de Notre Dame en een aantal abdijen werden gebouwd, was Parijs één van de belangrijkste steden van Frankrijk en daarnaast een belangrijke plaats voor het christendom. Sinds de 13e eeuw is het bij uitstek een stad waar onderwijs, kunst en recreatie een zeer centrale plaats innemen. Deze ontwikkeling is historisch mede het gevolg van de centralistische politiek die eeuwenlang binnen Frankrijk is gevoerd toen dit een republiek en een monarchie was. Binnen het kader van deze politiek werd zeer veel betekenis aan de hoofdstad toegekend. Sinds de jaren 1960 wordt het politieke beleid binnen Frankrijk gekenmerkt door decentralisatie en deconcentratie, waardoor er iets meer evenwicht binnen de landsgrenzen is ontstaan.

¹ Voorsteden

1 ETYMOLOGIE

De naam Parijs is afgeleid van een Gallische stam, **de Parisii**, en in feite een verkorting van de Latijnse uitdrukking *Civitas Parisiorum*¹. Deze naam is in de plaats gekomen van **Lutetia**. In de tijd van het Romeinse Rijk werden de Parisii eveneens in de buurt van East Riding of Yorkshire aangetroffen. Over de uiteindelijke herkomst van de naam van deze volksstam bestaat geen zekerheid. De naam van de Parisii zit eveneens in de plaatsnamen Villeparisis, Corneilles-en-Parisis, Fontenay-en-Parisis en de hele streek Parisis.

PARIJS ... BESLIST EEN BEZOEKJE WAARD

¹ Stad van de Parisii

2 GEOGRAFIE

2.1 Topografie

Parijs ligt in het noorden van Frankrijk, in de regio **Île-de-France** en aan de rivier de Seine.

Het echte historische centrum is gebouwd op twee eilanden, het **Île Saint-Louis** en het grotere **Île de la Cité** wat het allereerste gedeelte van de stad is. Over het algemeen is Parijs relatief vlak, met het laagste punt op 35 meter boven de zeespiegel. Parijs ligt aan weerskanten van de rivier wel op een aantal heuvels:

	de <u>Montmartre</u>	130 m
	de <u>Belleville</u>	128,5 m
	de <u>Ménilmontant</u>	108 m
	het <u>Buttes-Chaumont</u>	103 m
	de <u>Passy</u>	71 m
	de <u>Chaillot</u>	67 m

Ten oosten van de Seine bevinden zich de heuvels van

	<u>Montparnasse</u>	66 m
	<u>Butte-aux-Cailles</u>	63 m
	<u>Montagne Sainte-Genève</u>	61 m

In 1844 werd de eigenlijke stad Parijs door de stadswal van Thiers van de buitenwijken afgescheiden. Bij de laatste grote annexatie door van de omringende gebieden in 1860 heeft Parijs zijn huidige omvang gekregen, en vanaf toen omvatte het de huidige twintig arrondissementen. In de jaren 1920 werd de stad nogmaals fors uitgebreid met 8,9 km². In 1929 werden de parken **Bois de Boulogne** en **Bois de Vincennes** officieel aan Parijs toegevoegd, waardoor het huidige gebied een

oppervlakte bestrijkt van 105,39 km². Zonder deze twee parken bedraagt het totale oppervlak van Parijs 86,928 km². Tegenwoordig wordt de stad van de buitenwijken gescheiden door een 35 km lange ringweg, de **Boulevard Périphérique**, die het historische centrum van Parijs via de **Portes de Paris** met de buitenwijken verbindt.

2.2 Hydrografie

De **Seine** stroomt aan de zuidoostelijke kant van Parijs de stad binnen en stroomt de stad aan de zuidwestelijke kant weer uit. Over de Seine lopen meer dan dertig bruggen van het ene naar het andere stadsdeel. Twee andere kleinere rivieren die door Parijs stromen, zijn de **Bièvre** en het in 1825 ingewijde **Canal Saint-Martin**, dat gedeeltelijk onder de rue du Faubourg-du-Temple door stroomt en het einddeel vormt van de 108 km lange Canal de l'Ourcq. Dit kanaal stroomt onder het Place de la Bastille door voordat het iets stroomopwaarts van het Île Saint-Louis in de Seine uitmondt. Vanuit het bekken van Villette ontspringt het 4,5 km lange Canal Saint-Denis, dat in 1821 is geopend

2.3 Geologische geschiedenis

Het Parijse bekken bestaat uit een groot aantal sedimentlagen. De oudste lagen zijn in het **Quartier d'Auteuil** (16e arrondissement) gevonden en dateren uit het Sparnacien. Ze bestaan uit zand en klei. De iets jongere lagen dateren uit het Lutetien en bestaan uit gips en kalksteen.

Het Parijse bekken heeft zich circa 41 miljoen jaar geleden gevormd als een binnenzee die werd omgeven door de Vogezen, het Centraal Massief en het Armoricaans Massief. Met de vorming van de Alpen heeft het bekken zich grotendeels gesloten. Het bleef open in de richting van het Kanaal en de Atlantische Oceaan, waardoor de rivierbassins voor de Loire en de Seine gevormd werden. Aan het einde van het Oligoceen was het Parijse bekken continentaal geworden. In de catacomben van Parijs wordt behalve kalksteen en gips ook veel Franse zandsteen (Calcaire lutétien) aangetroffen.

De kalksteen is tot en met de 14e eeuw gebruikt voor gebouwen, van de **Place d'Italie** tot aan de **Rue de Vaugirard**. Kalksteen wordt tegenwoordig in andere delen van Frankrijk gewonnen, bijvoorbeeld in de omgeving van Saint-Maximin. Gips wordt vooral gewonnen in Montmartre en Bagneux.

Het Parijse bekken is een van de eerste plaatsen ter wereld waarvan een geologische kaart is gemaakt. Op basis hiervan heeft **Georges Cuvier** veel van zijn ideeën op het gebied van paleontologie en de vergelijkende anatomie ontwikkeld. In 1911 toonde **Paul Lemoine** aan dat het Parijse bekken uit concentrisch gevormde uithollingen bestaat.

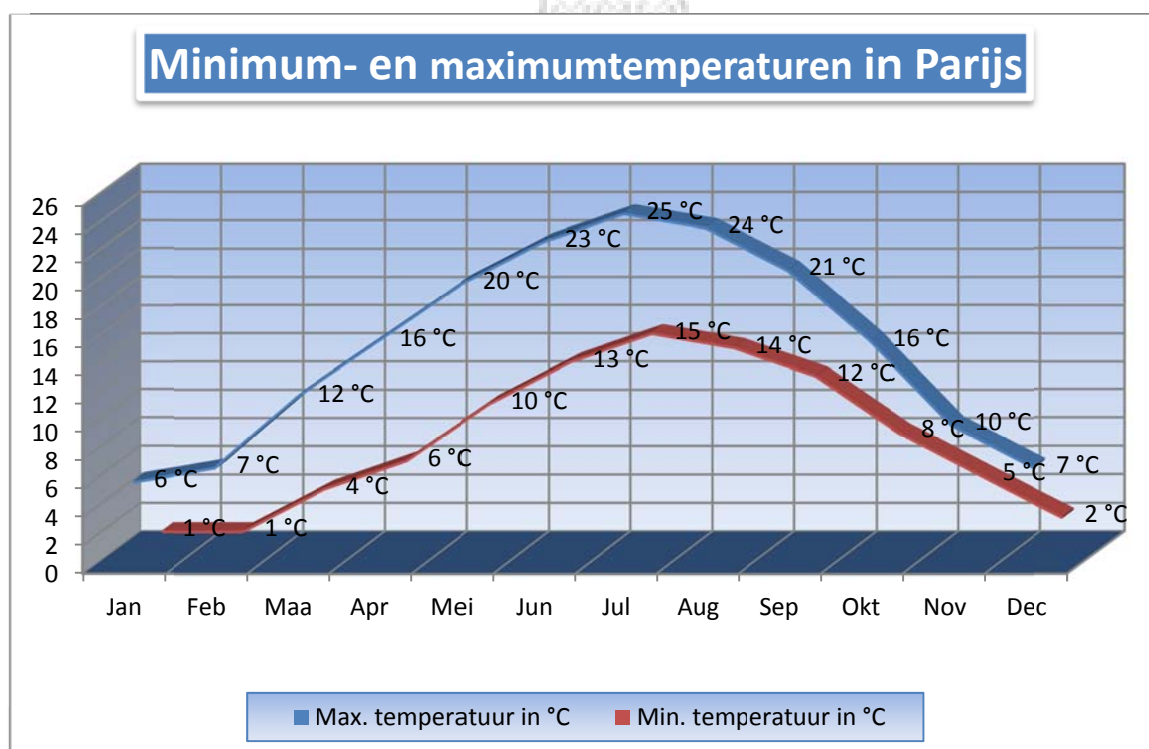
De verstedelijking van Parijs heeft ook een grote invloed gehad op de hydrogeologie van de stad. In de 19e eeuw moest de Bièvre uit oogpunt van hygiëne worden afgesloten.

In de bodem onder Parijs zijn grote grondwaterreservoirs¹ aanwezig.

2.4 Klimaat

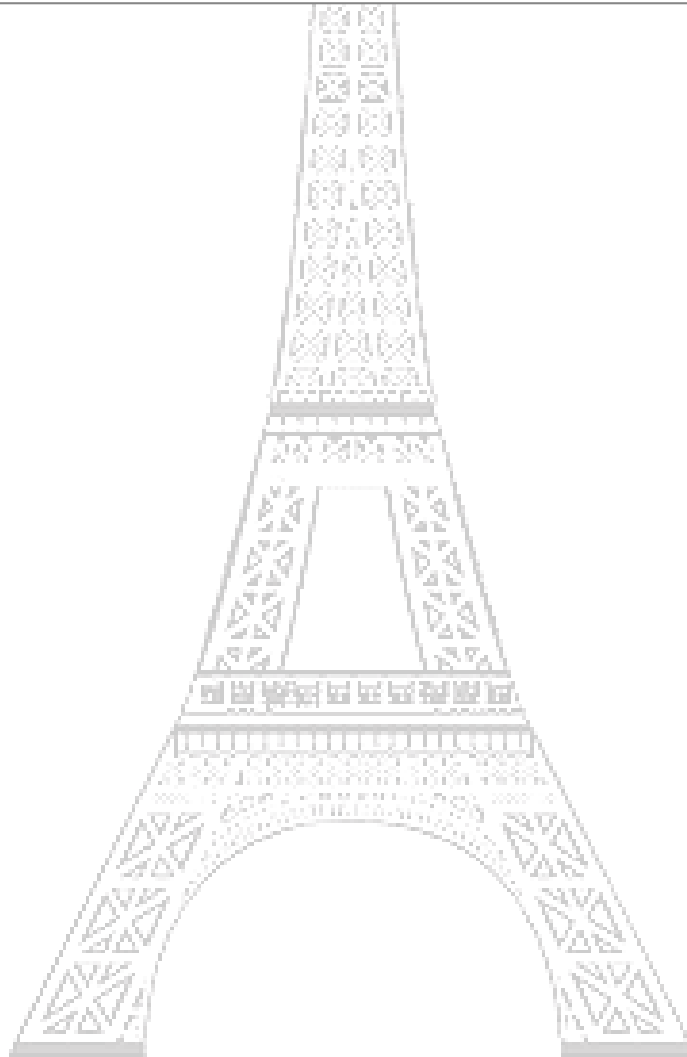
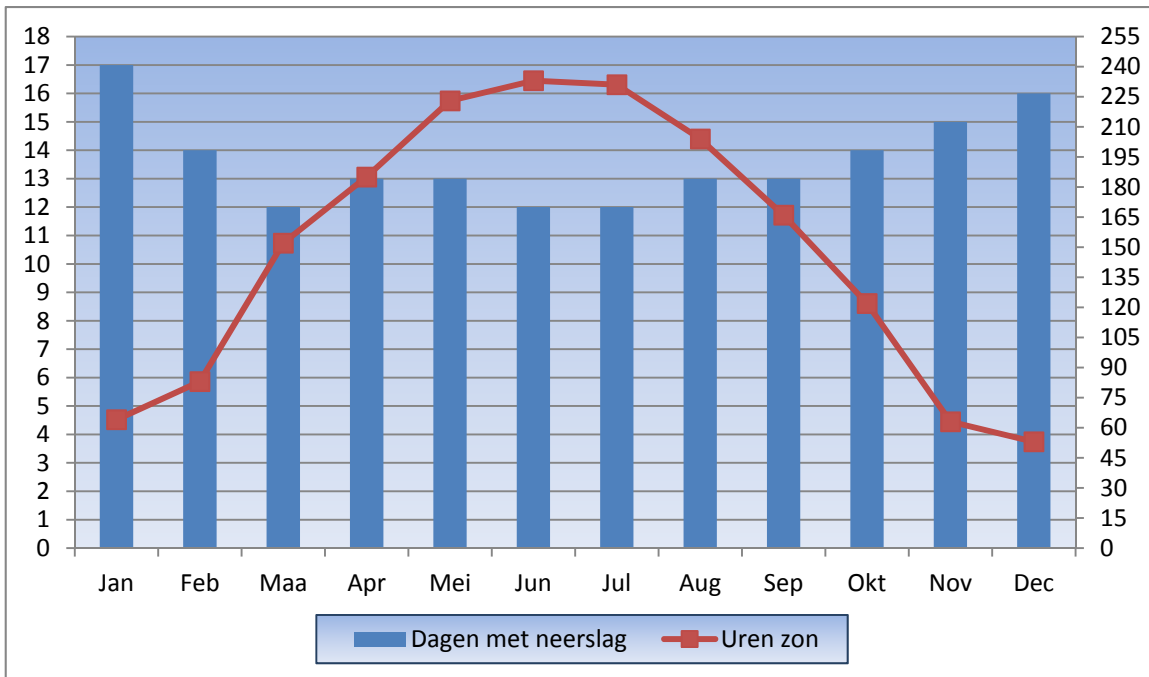
Parijs heeft een zeeklimaat met kleine thermische amplitudes². De stad kent - in vergelijking met de rest van Frankrijk - vrij koele zomers met een gemiddelde temperatuur van 18 °C. De winters zijn tamelijk zacht met weinig sneeuw en een gemiddelde temperatuur tussen de 3 °C en 8 °C. De lente en herfst in Parijs verlopen meestal mild. De gemiddelde jaarlijkse neerslag is 642 mm met lichte regenval verdeeld over het jaar. De hoogste temperatuur ooit in Parijs was 40,4 °C op 28 juli 1948 en de laagste was -23,9 °C op 10 december 1879.

	Jan	Feb	Maa	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Max. temperatuur in °C	6	7	12	16	20	23	25	24	21	16	10	7
Min. temperatuur in °C	1	1	4	6	10	13	15	14	12	8	5	2
Neerslag in mm	54	43	32	38	52	50	55	62	51	49	50	49
Dagen met neerslag	17	14	12	13	13	12	12	13	13	14	15	16
Uren zon	64	83	152	185	223	233	231	204	166	122	63	53

¹ Deze worden met behulp van Artesische bronnen geëxploiteerd.

² Geen extreem hoge of lage temperaturen.

3 GESCHIEDENIS

3.1 Prehistorie/Oudheid

Naar alle waarschijnlijkheid was het gebied waar het huidige Parijs ligt al gedurende het hele Neolithicum bewoond. Er zijn sporen gevonden uit de Chasseen-periode¹ van een bewoner op het gebied aan de rechteroever van de Seine (waar nu het XIIe arrondissement ligt). Ook zijn er resten teruggevonden van het zogeheten dorp van Bercy dat zich circa 400 jaar voor het begin van de Christelijke jaartelling op de plek van Parijs moet hebben bevonden. Deze resten zijn tegenwoordig te bezichtigen in het Musée Carnavalet.

In 52 voor Christus veroverde **Julius Caesar** ondanks het verzet van Vercingetorix het dorp van de Parisii waaraan hij vervolgens de naam Lutetia Parisiorum gaf. De plaats was strategisch van belang omdat er handelsroutes langs deze plek voerden. Waar de Gallische nederzetting zich voorheen precies bevond is niet bekend; het is mogelijk dat dit niet op de plaats van het eigenlijke Parijs was, maar rondom het huidige Nanterre.

In de 1e eeuw is aan de linkeroever van de Seine volgens het schaakbordpatroon een nieuwe Romeinse stad gebouwd. Lutetia telde in die tijd vijf- tot zesduizend inwoners en was daarmee niet meer dan een middelgrote Gallische stad, in tegenstelling tot sommige andere steden zoals Lugdunum² die veel groter waren (in de 2e eeuw telde Lugdunum waarschijnlijk tussen de 50 000 en 80 000 inwoners).

Volgens de overlevering werd Lutetia in de 3e eeuw door **Dionysius van Parijs** omgedoopt tot een christelijke stad. Toen het Romeinse Rijk in verval raakte, werd Lutetia overspoeld door de Grote Volksverhuizing, waarbij veel bewoners naar het versterkte **île de la Cité** vluchtten.

In de lente van 451 werd Parijs aangevallen door **Attila de Hun**. De Parisii en het meisje Geneveva of **Geneviève**, de latere patroonheilige van de stad, weerstonden de aanvallen van de Hunnen. Het beleg en de aanvallen van de Hunnen mislukten en zij dropen af naar Orléans.

¹ 4000 - 3800 vóór Christus

² het huidige Lyon

3.2 Middeleeuwen

In 506 maakte koning **Clovis I** van Lutetia de hoofdstad van het Frankische Rijk. In de 8e eeuw werd er voor het eerste een kerk aan de andere kant van de Seine gebouwd, de Église Saint-Gervais-Saint-Prottais. In 845 vonden de eerste plunderingen door de Vikingen plaats, waaraan pas bijna een eeuw later een eind kwam met het Verdrag van Saint-Clair-sur-Epte.

Vanaf 987 werd Frankrijk geregeerd door het Huis Capet, die aanvankelijk Orléans als verblijfplaats boven Parijs verkozen. In de loop van de 11e eeuw werd Parijs echter steeds meer het belangrijkste centrum van het Franse onderwijs en de koninklijke macht. **Lodewijk VI** was de eerste Franse koning die zich definitief in Parijs vestigde. Nog later bouwde **Filips II** zijn bekend geworden omheining om de stad. In deze periode werd Parijs ook

steeds meer een internationaal handelscentrum, dankzij de rechtstreekse verbinding met het Foire du Lendit in het nabijgelegen Saint-Denis.

In 1163 begon bisschop **Maurice de Sully** met de bouw van de Notre-Dame.

In de 13e eeuw werd de rechteroever van de Seine drooggelegd, die tot dan toe moerassig was. Ook werd in deze tijd onder koning **Lodewijk IX** steeds meer handel met de Hanze gedreven en werden de eerste provoosten waaronder **Étienne Boileau** aangesteld, waardoor er dus een dubbel machtssysteem ontstond.

Als gevolg van de bloeiende handel werd Parijs steeds belangrijker. In de loop van de 14e eeuw was het inwonertal gegroeid tot 200 000. Parijs was daarmee groter geworden dan Londen. In 1328 kreeg de stad echter te maken met de pest, waardoor de bevolking een tijdlang afnam.

Toen koning **Karel V** zijn omheining rond Parijs bouwde, werden het huidige IIIe en IVe arrondissement aan de stad toegevoegd. De omheining strekte zich uit van Pont Royal tot aan Porte Saint-Denis.

De Honderdjarige Oorlog had tot gevolg dat provoost **Étienne Marcel** van de ontevredenheid onder het volk profiteerde om zelf meer macht te krijgen. Dit deed hij door middel van zijn Grote Verordening van 1357 en de door hem uitgelokte opstand van 22 februari 1358. De koning verbleef

in die tijd niet in het centrum van de stad, maar in het later verwoeste Hôtel Saint-Pol en het Hôtel des Tournelles. In 1407 brak als reactie op de executie van **Lodewijk I** de burgeroorlog tussen de Armagnacs en Bourguignons uit. Deze strijd zou tot 1420 zou duren.

Vanaf 1420 werd Parijs bezet door de Engelsen. In 1429 lukte het **Jeanne d'Arc** niet om Parijs van de Engelsen te bevrijden. **Karel VII** en zijn zoon **Lodewijk XI** verbleven niet veel meer in Parijs omdat het een gevaarlijke stad was geworden. In plaats daarvan kozen ze het Loiredal als voornaamste verblijfplaats.

Toen de bezetting eindelijk achter de rug was, vond er opnieuw veel bouwactiviteit plaats. Overblijfselen hiervan zijn de Pont Neuf en de tuinen van Luxemburg (les jardins du Luxembourg). Tussen 1422 en 1500 nam de bevolking van Parijs toe van 100 000 naar 150 000.

3.3 16e - 17e eeuw

Toen de Engelse bezetting achter de rug was, werd er opnieuw een grote bouwactiviteit ontketend. Overblijfselen hiervan zijn: Pont Neuf en de tuinen van Luxemburg (les jardins du Luxembourg).

In de tijd van de Franse Godsdienstoorlogen (1562-1598) was Parijs een katholiek bolwerk. De fanatiek katholieke bevolking nam tijdens de Bartholomeüsnacht in 1572 enthousiast deel aan het bloedbad op de Hugenoten. Een jaar of twintig later werd Parijs enkele malen vergeefs belegerd door de leider van de protestantse partij, Hendrik van Navarra, de latere **Hendrik IV** van Frankrijk. Het beleg van 1590 was verschrikkelijk. Tienduizenden burgers stierven de hongerdood. Maar de stad capituleerde niet. Pas toen Hendrik in 1594 tot hetatholicisme overging ("Parijs is wel een mis waard"), werd hij in de stad toegelaten.

Onder de regering van **Lodewijk XIV** van Frankrijk (1643-1715) nam de bevolking sterk toe, van ongeveer 300 000 tot meer dan 500 000 inwoners. Dankzij de nabijheid van het Koninklijk Hof en een groot deel van de Franse adel kon de stad zich ontwikkelen tot een centrum van allerlei industrieën van luxe-artikelen. Parijs breidde zich een heel eind uit buiten de muren van de 14e eeuw. Maar dat was nauwelijks een probleem, want de stad werd in deze tijd niet meer van buitenaf bedreigd. Parijs werd in toenemende mate het centrum van de Franse cultuur. Grote geldstromen zorgden ervoor dat bijna iedereen die in artistieke of wetenschappelijke begaafdheid uitblonk zich in Parijs ging vestigen. Dit leidde tot een culturele adering van de rest van Frankrijk, die gedegradeerd werd tot "provincie". (De excessieve concentratie van cultuur in Parijs zou een probleem worden waarmee Frankrijk nog drie eeuwen te kampen zou hebben; pas de afgelopen decennia is er door bewuste stimulering van de cultuur in de provinciale centra weer een evenwichtiger toestand gegroeid.) De koning zelf verkoos echter om op enige afstand van zijn roerige hoofdstad te wonen en liet het paleis van Versailles bouwen.

3.4 Renaissance en 18e eeuw

Bestorming van de Bastille Saint-Antoine In 1528 vestigde koning **Frans I** zich in Parijs en bepaalde dat er voortaan moest worden onderwezen in de exacte wetenschappen en het humanisme. Hiervoor richtte hij in 1530 het Collège de France op. In dezelfde tijd steeg het aantal inwoners van Parijs naar 280 000, waarmee Parijs de grootste christelijke stad ter wereld bleef.

Op 24 augustus 1527 vond onder koning **Karel IX** de Bartholomeüsnacht plaats. De Franse Katholieke Liga Tijdens de Dag van de Barricaden van 1588 kwam de Katholieke Liga in opstand tegen Hendrik III, die vluchtte en werd vermoord. In 1594 werd Hendrik IV de nieuwe koning na zich te hebben bekeerd.

Een nieuwe Dag van de Barricaden (1648) luidde het begin van de Fronde in, een periode die werd gekenmerkt door een economische crisis en wantrouwen jegens de koning.

Lodewijk XIV koos in 1677 Versailles als residentie. Vijf jaar later werd ook de Franse regering hier gevestigd, en nam Jean-Baptiste Colbert het bestuur over Parijs op

zich. Tijdens zijn regeerperiode heeft Lodewijk XIV Parijs slechts 24 keer bezocht, wat zijn vijandigheid jegens de Parijse bevolking tekent. Ondanks een sterftcijfer dat hoger was dan het geboortecijfer groeide de Parijse bevolking in deze tijd toch tot 400 000. Dit was te danken aan de grootschalige immigratie vanaf het platteland.

Tijdens de Verlichting was Parijs geliefde plaats voor de salons. De bekendste salon uit die tijd is van Marie-Thérèse Rodet Geoffrin. In dezelfde periode was sprake van een sterke economische en demografische groei, waardoor Parijs aan de vooravond van de Franse Revolutie reeds 640 000 inwoners had.

Regent **Filips van Orléans** ruilde in 1715 Versailles in voor het Palais-Royal. De jonge Lodewijk XV vestigde zich aanvankelijk in het Tuilerieën paleis, om later alsnog terug te keren naar het kasteel van Versailles. In die tijd vormde de Jardin du Luxembourg de oostelijke begrenzing van de stad. In 1749 besloot **Louis XV** de huidige Place de la Concorde in te richten, en in 1752 richtte hij een militaire opleiding op. In 1754 besloot hij ook tot de bouw van een kerk, die later bekend is geworden als het Panthéon.

Op 14 juli 1789 vond de bestorming van de Bastille plaats, een gebeurtenis die de Franse Revolutie inluidde.

3.5 19e eeuw

Na 1815 begon Parijs, onder invloed van de Industriële revolutie, weer snel te groeien. Omstreeks 1840 werd het aantal van 1 000 000 inwoners gehaald. De ruimte binnen de muur van 1785¹ was nu volgebouwd en daarbuiten begonnen zich nieuwe voorsteden te vormen.

In de late 18e en een groot deel van de 19e eeuw was de bevolking van Parijs gemiddeld genomen een stuk radicaler dan die van de rest van het land. De stad was een broeiplaats van Jacobinisme en socialisme. Parijs was de oorsprong van de revoluties van juli 1830, die tot de val van **Karel X** van Frankrijk leidde en ook oversloeg op België en Polen, en die van februari 1848, die tot de val van **Lodewijk Filips** van Frankrijk leidde en op een groot deel van Europa zou overslaan.

Bij het neerslaan van een socialistische opstand enkele maanden na de februari-revolutie van 1848 kwamen enkele duizenden Parijse arbeiders om het leven.

Tijdens de heerschappij van **Napoleon III** werd Parijs grondig verbouwd door **Georges-Eugène Haussmann**. Parijs was voordien een stad van smalle straatjes geweest, met slechts enkele brede "boulevards"² op de plaats van de gesloopte 14e-eeuwse muren en grachten. Nu werden er ook andere straten tot "boulevard" verbreed, waarbij ook bochten werden afgesneden en vele duizenden huizen werden gesloopt. Het huidige stadsbeeld van de Parijse binnenstad dateert grotendeels uit deze periode.

In 1870 was de bevolking van de stad met zijn voorsteden tot ongeveer 1 800 000 gestegen. Er werd buiten de bebouwde kom, die zich nu ver buiten de muur van 1785 had uitgebreid, een nieuwe verdedigingsgordel aangelegd, met veel kleine forten. Deze gordel vormt min of meer de grens van de huidige gemeente Parijs (ongeveer 100 km²).

¹ Komt overeen met de huidige arrondissementen 1 tot en met 11.

² Woord afgeleid van het Nederlandse "bolwerk".

Een zwarte bladzijde in de geschiedenis van Parijs wordt gevormd door het beleg van de stad door de Duitsers in de Frans-Duitse Oorlog van 1870 en de daarop volgende opstand van de Commune van Parijs. Toen de burgerlijke republikeinse regering, die tijdens de oorlog eerst in Bordeaux en later in Versailles zetelde, de definitieve aanval tegen de revolutionaire stad inzette 28 mei 1871, kwam het tot een bloedbad waarbij 20 000 Parijzenaars het leven lieten.

Na de nederlaag van de Commune zal Parijs, onder de Derde Republiek, één van de glansperiodes van zijn geschiedenis doormaken. Het is de tijd van de "Belle Epoque", waarin Parijs in Europa het symbool werd van elegantie en goede smaak (en in de ogen van velen, van "slechte zeden"). Het was de tijd dat de Eiffeltoren werd gebouwd (1889), alsook de Sacré-Coeur in de (toenmalige) buitenwijk Montmartre. De tijd dat cabarets als de Moulin Rouge en Le Chat Noir furore maakten in heel Europa.

3.6 20e eeuw

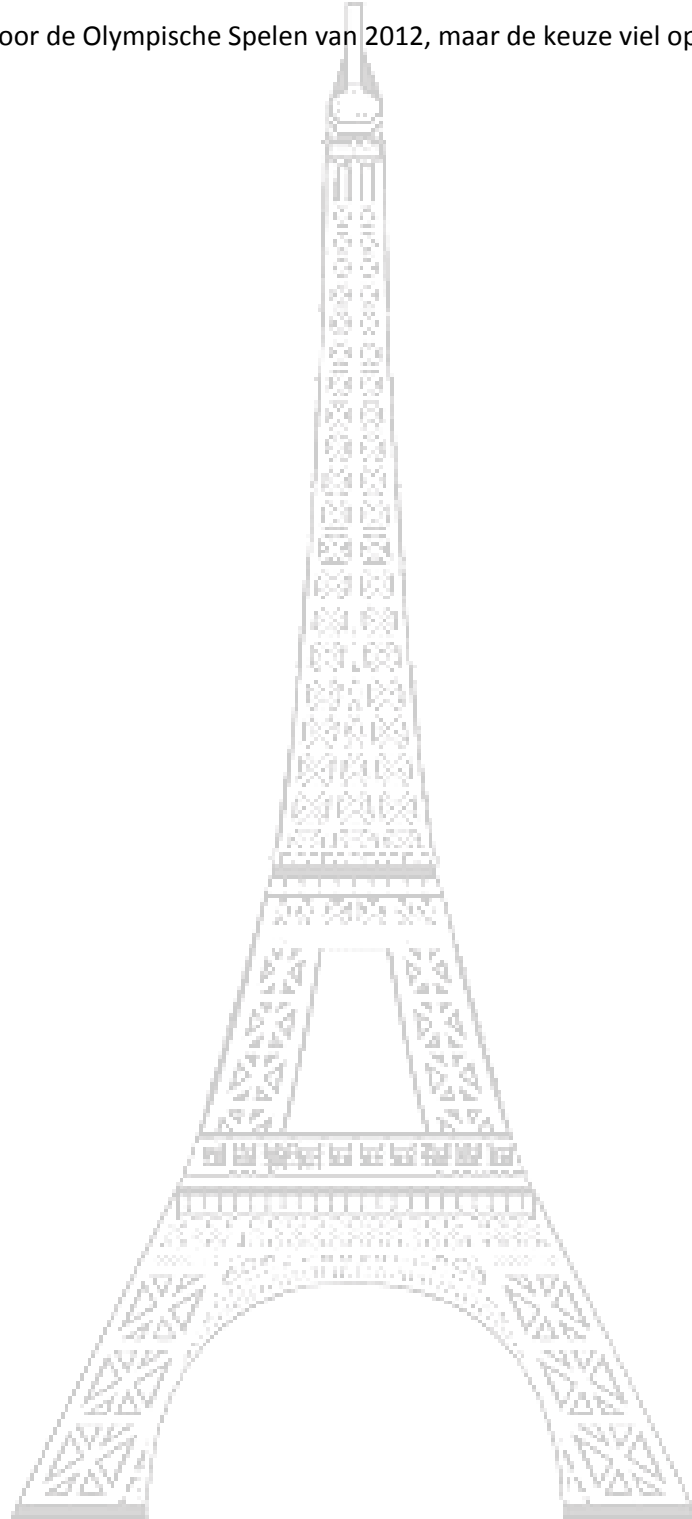
- In 1900 organiseerde Parijs de Olympische Spelen.
- Op 19 juli 1900 werd de eerste lijn van de Parijse metro geopend, tussen Porte Maillot en Porte de Vincennes.
- In januari 1910 steeg het waterpeil van de Seine sterk en eind januari raakten grote delen van Parijs overstroomd.
- In 1914 zou in Parijs het Universeel Esperantocongres plaatsvinden, maar door het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog moest het worden afgelast.
- Tijdens de Eerste Wereldoorlog bleef Parijs vrij van de Duitse bezetting, de Duitse legers bereikten Parijs niet.
- In 1919 werd de stadswal van Thiers opgeheven.
- In 1924 heeft Parijs de Olympische Spelen georganiseerd.
- In 1932 werd te Parijs het Universeel Esperantocongres gehouden.
- Tijdens de Tweede Wereldoorlog werd Parijs in juni 1940 door de Duitsers ingenomen. Op 25 augustus 1944 werd Parijs bevrijd. De geallieerden lieten de Fransen zelf de eer.
- In 1950 werd te Parijs opnieuw het Universeel Esperantocongres gehouden.
- In 1958 werd het EPAD¹ opgericht, dat de ontwikkeling, iets buiten Parijs, van de zakenwijk La Défense zou coördineren.
- In 1963 werd begonnen met de aanleg van de rondweg van Parijs, de Boulevard Périphérique. In La Défense werd de Tour Esso voltooid.
- In mei 1968 vonden overal in Frankrijk rellen plaats, maar met name in Parijs.
- Eind jaren zestig werd de fameuze markt Les Halles verplaatst naar Rungis. De gebouwen werden in de jaren zeventig afgebroken, en het gebied werd omgevormd tot winkelcentrum.
- In 1973 werd de Boulevard Périphérique voltooid.
- In 1977 werd het Centre Georges Pompidou geopend.
- In 1998 werd metrolijn 14 geopend, de eerste volautomatische metrolijn van Parijs.

¹ Het Établissement public pour l'aménagement de La Défense

3.7 21e eeuw

In het najaar van 2005 werden in de voorsteden rellen en plunderingen gepleegd, voornamelijk door mensen van Noord-Afrikaanse afkomst.

Parijs was kandidaat voor de Olympische Spelen van 2012, maar de keuze viel op Londen.

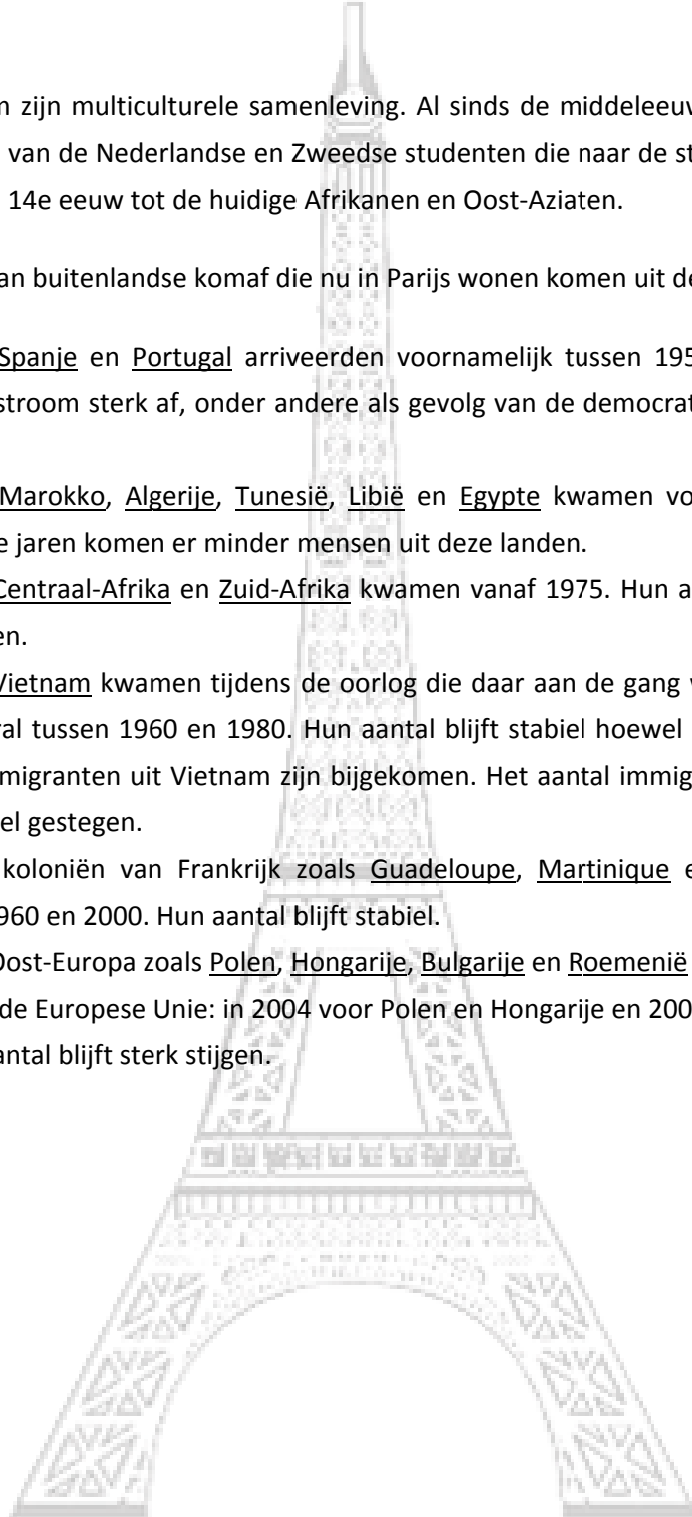
4 DEMOGRAFIE

De eigenlijke gemeente Parijs en tevens departement telt zo'n 2 150 000 inwoners op 10 525 hectare, wat neerkomt op een 20 400 inwoners per km². De regio Île-de-France telt 12 miljoen inwoners.

Parijs staat bekend om zijn multiculturele samenleving. Al sinds de middeleeuwen trekken immigranten richting Parijs, van de Nederlandse en Zweedse studenten die naar de studentenwijk quartier Latin trokken in de 14e eeuw tot de huidige Afrikanen en Oost-Aziaten.

De grootste groepen van buitenlandse komaf die nu in Parijs wonen komen uit de volgende landen:

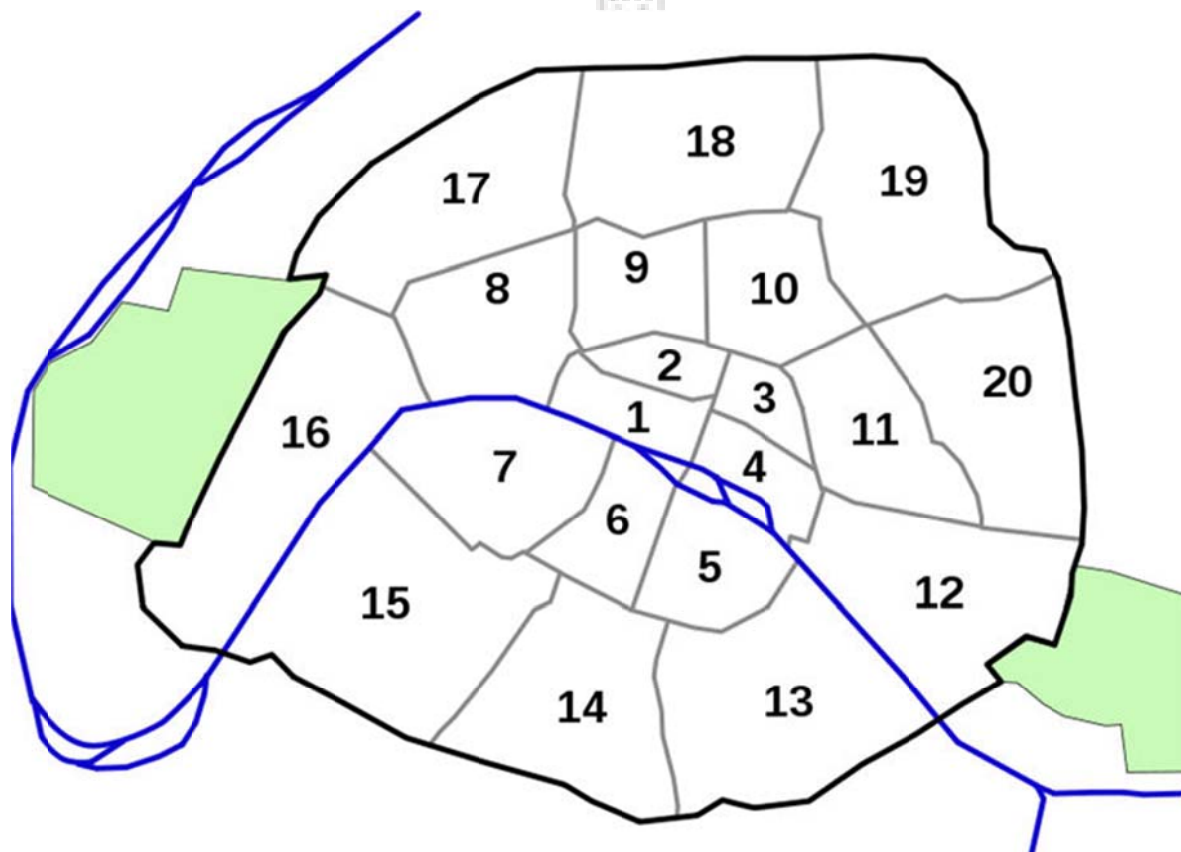
- Immigranten uit Spanje en Portugal arriveerden voornamelijk tussen 1950 en 1975. Vanaf 1975 nam de toestroom sterk af, onder andere als gevolg van de democratisering van Spanje en Portugal.
- Immigranten uit Marokko, Algerije, Tunesië, Libië en Egypte kwamen vooral van 1950 tot 2000. Sinds enkele jaren komen er minder mensen uit deze landen.
- Immigranten uit Centraal-Afrika en Zuid-Afrika kwamen vanaf 1975. Hun aantallen blijven de laatste jaren stijgen.
- Immigranten uit Vietnam kwamen tijdens de oorlog die daar aan de gang was. De immigranten kwamen vooral tussen 1960 en 1980. Hun aantal blijft stabiel hoewel er de laatste jaren steeds minder immigranten uit Vietnam zijn bijgekomen. Het aantal immigranten uit China is de laatste jaren wel gestegen.
- Immigranten uit koloniën van Frankrijk zoals Guadeloupe, Martinique en Frans-Polynesië kwamen tussen 1960 en 2000. Hun aantal blijft stabiel.
- Immigranten uit Oost-Europa zoals Polen, Hongarije, Bulgarije en Roemenië kwamen pas vanaf de toetreding tot de Europese Unie: in 2004 voor Polen en Hongarije en 2007 voor Bulgarije en Roemenië. Hun aantal blijft sterk stijgen.

5 POLITIEK EN BESTUUR

De gemeente (tevens departement) Parijs is verdeeld in twintig arrondissementen, die ieder onderverdeeld zijn in vier wijken (quartiers). Parijs telt aldus 80 quartiers.

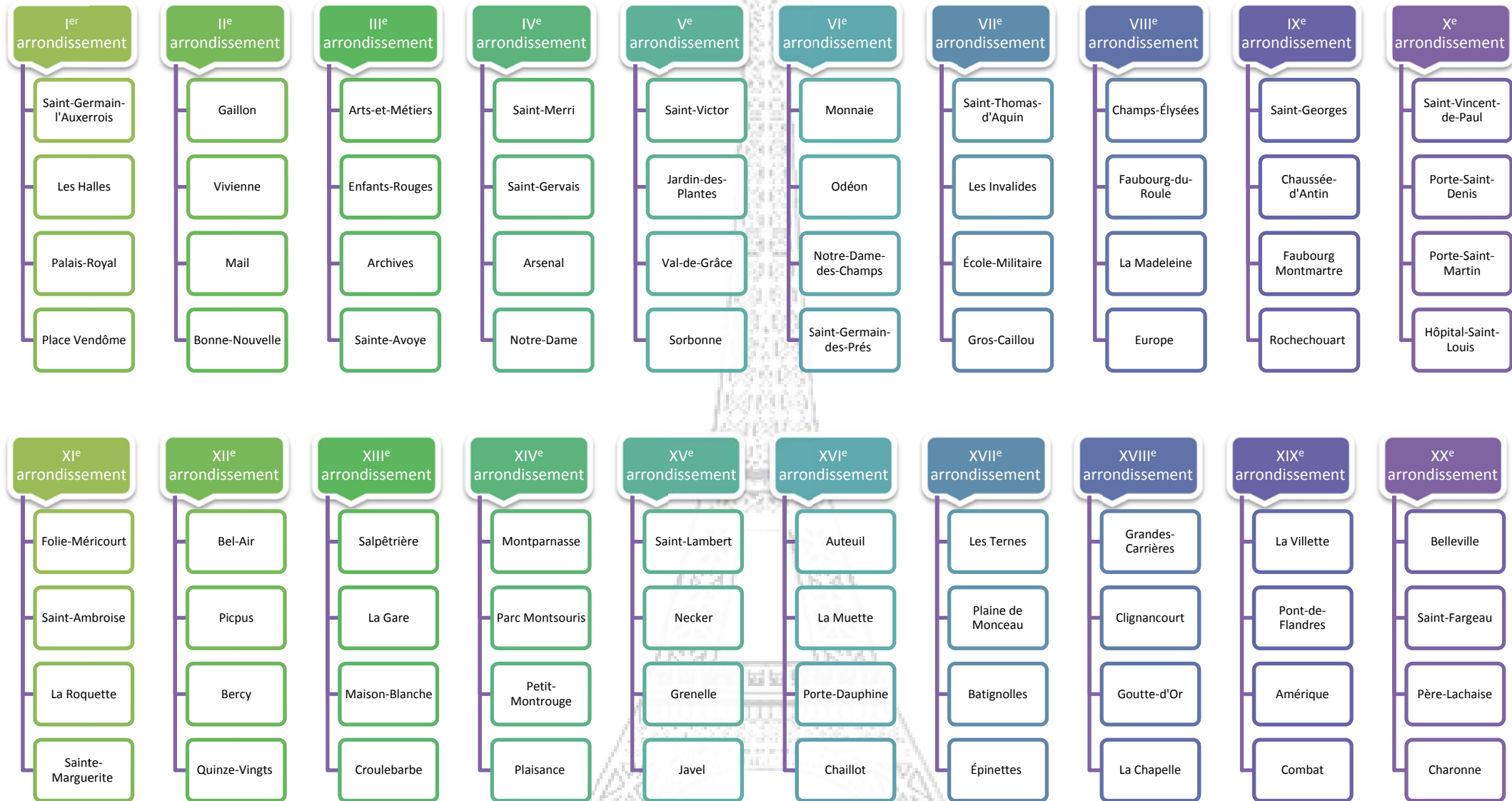
Op 1 januari 1860 werden de 12 oude arrondissementen van Parijs herverdeeld, en samen met de nieuwe delen van de stad ondergebracht in de huidige 20 arrondissementen. Dit is opgebouwd uit een spiraal die met de klok mee van het centrum naar buiten draait.

Ieder arrondissement kiest zijn eigen arrondissementsraad. In totaal zijn er 517 arrondissementsraadsleden, uit hun midden worden de 163 leden van de raad van Parijs (conseil de Paris) gekozen. De leden van de raad van Parijs kiezen de burgemeester van Parijs.

De burgemeester van Parijs is Bertrand Delanoë (sinds maart 2001). Bekende oud-burgemeesters zijn Jean Tiberi (1995-2001) en Jaques Chirac (1977-1995).

Overzicht van de 20 arrondissementen

6 CULTUUR

6.1 Uitgaansleven

In Parijs zijn zeer veel mogelijkheden om zich te vermaken. Overdag kan men naar één van de vele bezienswaardigheden gaan, 's avonds zijn er veel uitgaansmogelijkheden. Men kan naar het theater, opera, dans, muziek, bioscoop en cabaret.

Er zijn veel bars en nachtclubs. De Moulin Rouge en Le Lido zijn beroemde nachtclubs in Parijs, waar veel shows plaatsvinden. Verder zijn er veel elitenachtclubs waar er een streng deurbelid geldt, en waar zeer hoge prijzen gevraagd worden. Bij de meeste clubs moet er entree betaald worden. Het populaire uitgaansleven van de Parijse jongeren concentreert zich tegenwoordig in de straten precies ten oosten en noordoosten van Place de la Bastille.

6.2 Popfestivals

Rock en Seine

Villette Sonique (eind mei)

6.3 Theaters

Parijs telt een aantal bekende en minder bekende theaters:

- ⊕ Opéra Bastille
- ⊕ Opéra Garnier
- ⊕ Opéra Comique
- ⊕ Théâtre du Châtelet
- ⊕ Théâtre de l'Odéon
- ⊕ Cité de la musique
- ⊕ Salle Pleyel

6.4 Eten en drinken

Restaurants zouden in 1767 in Parijs zijn uitgevonden. In totaal zijn er nu ongeveer 8 000 restaurants, uiteenlopend van tien driesterrenrestaurants tot vele bistro's en cafés waar men een menu kan bestellen. Vrijwel alle keukens van de wereld zijn in Parijs vertegenwoordigd.

Er zijn vele horecagelegenheden met terras in Parijs. Drinken op het terras is in Frankrijk echter een stuk duurder dan drinken binnen aan de bar.

6.5 Winkelen

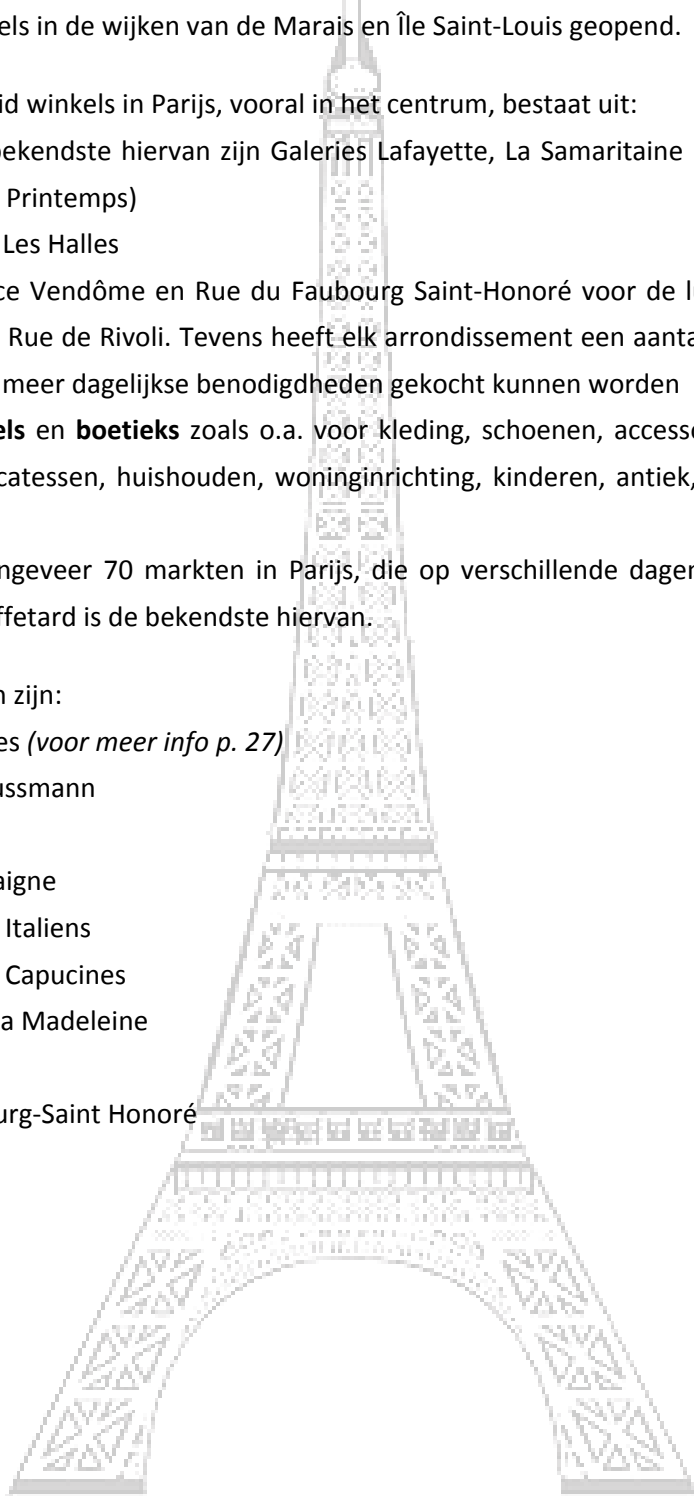
Parijs is bekend vanwege de winkelmogelijkheden op het gebied van de mode, van eenvoudig tot haute couture, en parfums. De meeste winkels gaan om 09.00 uur open en sluiten om 19.00 uur. Op zondag is alles gesloten, afgezien van markten en kleine kruideniers. Tevens zijn in het IVe arrondissement de winkels in de wijken van de Marais en Île Saint-Louis geopend.

De enorme hoeveelheid winkels in Parijs, vooral in het centrum, bestaat uit:

- 1 **warenhuizen** (de bekendste hiervan zijn Galeries Lafayette, La Samaritaine (in 2005 gesloten), Au Bon Marché, en Printemps)
- 2 **winkelcentra** zoals Les Halles
- 3 **winkelstraten**; place Vendôme en Rue du Faubourg Saint-Honoré voor de luxe merken tot de Champs-Élysées en Rue de Rivoli. Tevens heeft elk arrondissement een aantal eigen winkelstraten waar vooral de meer dagelijkse benodigdheden gekocht kunnen worden
- 4 vele soorten **winkels** en **boetieks** zoals o.a. voor kleding, schoenen, accessoires, boeken, muziek, parfums, delicatessen, huishouden, woninginrichting, kinderen, antiek, papier- en tekenmateriaal etc.
- 5 **markten**; er zijn ongeveer 70 markten in Parijs, die op verschillende dagen geopend zijn. De markt op Rue Mouffetard is de bekendste hiervan.

Bekende winkelstraten zijn:

- ⊕ Champs-Élysées (*voor meer info p. 27*)
- ⊕ Boulevard Haussmann
- ⊕ Rue de Rivoli
- ⊕ Avenue Montaigne
- ⊕ Boulevard des Italiens
- ⊕ Boulevard des Capucines
- ⊕ Boulevard de la Madeleine
- ⊕ Rue Royale
- ⊕ Rue du Faubourg-Saint Honoré

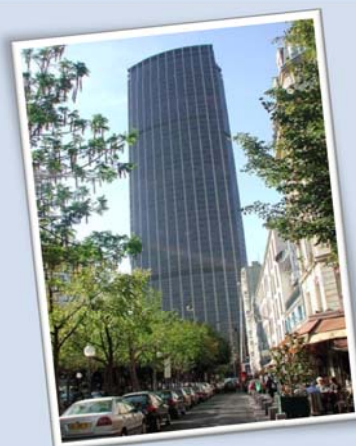
6.6 Architectuur

Het hoogste gebouw is de **Eiffeltoren** (zie 7.1.2) met een hoogte van 325 m. Parijs heeft dankzij meer hoge gebouwen een eigen skyline gekregen. Doordat de ruimte schaars is moet men de hoogte in. Toch is er betrekkelijk weinig hoogbouw in vergelijking met bijvoorbeeld New York City.

Parijs bevat meer dan 80 wolkenkrabbers hoger dan 100 m. Deze kan men onder andere vinden in La Défense. **La Défense** bevat 3 000 000 m² aan kantoorruimte. Het is hiermee het grootste zakencentrum van Europa. Veel van de wolkenkrabbers zijn tussen de 100 en 200 m hoog, zoals de Tour Total met 190 m en de Tour Axa.

Ook in de wijk **Montparnasse** in het zuiden vindt men hoogbouw. Rondom het station Montparnasse vindt men een aantal wolkenkrabbers, waaronder de op één na hoogste van Frankrijk, de Tour Montparnasse met een hoogte van 210 m. Het Hotel Meridien Montparnasse meet 120 m.

In het 13e arrondissement, evenals naast de Eiffeltoren langs de Seine zijn er vele hoge wolkenkrabbers van rond de 110 m.

Daarnaast vindt men rond de stations Austerlitz, Lyon en Bercy ook aantal hoge wolkenkrabbers, waaronder de Bibliothèque Nationale.

7 BELANGRIJKE BEZIENSWAARDIGHEDEN

Er zijn vele toeristische bezienswaardigheden in Parijs.

7.1 Gebouwen en bouwwerken

7.1.1 Paleizen

- **Palais de Chaillot**
- **Palais du Luxembourg**
- **Grand Palais**

Het Grand Palais is een grote glazen tentoonstellingshal die gebouwd is voor de wereldtentoonstelling van 1900 in Parijs. Het Grand Palais is gelegen in het VIIIe arrondissement.

Het Grand Palais of meer officieel de Galeries nationales du Grand Palais maakt als expositiegebouw deel uit van de Réunion des musées nationaux.

Het werd gelijktijdig met het Petit Palais en de Pont Alexandre III gebouwd, en heeft een imposante Neoclassicistische façade met veel Art Nouveau smeedijzerwerk.

Sinds zaterdag 24 september 2005 is het heropend, nadat het twaalf jaar lang gesloten is geweest omdat een gedeelte van het glazen plafond instortte.

- **Palais Royal**

Palais-Royal is een voormalig koninklijk paleis en een tuin in Parijs. Tegenwoordig is het ministerie van cultuur en de Franse raad van state in het paleis ondergebracht.

- **Hôtel des Invalides**

Het Hôtel National des Invalides is gelegen in het 7e arrondissement van Parijs. Het werd in 1671 opgericht door Lodewijk XIV, de zonnekoning.

Les Invalides diende als onderkomen voor oude soldaten die op dat moment in dienst van het leger waren. De architect was Libéral Bruant. Vanaf de Pont Alexandre III leidt een zeer mooie, reusachtige esplanade van 500 meter lang en 250 meter breed naar het Hôtel National des Invalides, dat de Cathédrale de Saint-Louis-des-Invalides en de Dôme des Invalides omvat. Tevens bestaat Les Invalides uit het Musée de l'Armée, het Musée des Plans-Reliefs en het Musée de l'Ordre de la Libération.

7.1.2 Torens, zuilen en kolommen

- **Eiffeltoren**

De Eiffeltoren (Frans: la tour Eiffel) is een monument te Parijs en een van de meest bezochte bezienswaardigheden van Frankrijk. Hij staat aan de linkeroever van de Seine in het 7e arrondissement van Parijs.

De Eiffeltoren is wereldwijd het symbool van Parijs. Hij wordt door velen gezien als een van de niet-klassieke wereldwonderen.

De toren is ontworpen door de ingenieurs Maurice Koechlin en Emile Nouguier, twee medewerkers van Gustave Eiffel. De toren ontvangt tegenwoordig jaarlijks meer dan zes miljoen bezoekers en is daarmee het meest bezochte monument ter wereld. Op 28 november 2002 verwelkomde de Eiffeltoren zijn 200 miljoenste gast.

Jaarlijks trekt de Eiffeltoren ongeveer 6 miljoen bezoekers

Op het eerste platform bevindt zich een expositie over de Eiffeltoren met foto's, schilderijen en informatie. Met de lift is het mogelijk naar de top van de Eiffeltoren¹ te gaan. Informatiepanelen geven aan welke gebouwen te zien zijn vanaf de Eiffeltoren. Er is een uniek uitzicht over Parijs.

De Eiffeltoren is 317 meter hoog tot aan de top van de vlaggenstok, zonder de televisieantennes mee te rekenen. Met televisieantennes is de toren 324 meter hoog. Afhankelijk van de omgevingstemperatuur kan de toren 15 cm in hoogte veranderen door het uitzetten of inkrimpen van het metaal. De toren heeft vier poten; op verschillende niveaus bevinden zich platforms. De toren weegt 7300 ton (exclusief de fundering). Na zijn bouw was de Eiffeltoren 's werelds hoogste toren en hij is nog steeds de hoogste van Europa als men de televisietorens niet meetelt.

- **Tour Montparnasse**
- **Tour Saint-Jacques**
- **Colonne de Juillet**
- **Statue de la Liberté**

7.1.3 Bogen en poorten

- **Arc de Triomphe**

De Arc de Triomphe of de Triomfboog is een triomfboog en een van de bekendste bouwwerken van Parijs, in het 8e arrondissement.

Het bouwwerk is gebouwd op het Place Charles de Gaulle (vroeger Place de l'Étoile), een van de drukste verkeerspleinen van Parijs, aan het westelijke eind van de Champs-Élysées, waar twaalf lanen samenkomen. De triomfboog is 50 meter hoog, de op een na grootste in de wereld, alleen in Noord-Korea staat een grotere (de Triomfboog in Pyongyang). Hij is zelfs zo groot dat er Charles Godefroy er met een vliegtuig door is gevlogen. De bouw begon in 1806,

¹ De trap is boven het tweede platform niet publiek toegankelijk.

ter ere van een van Napoleons overwinningen bij Austerlitz. Pas rond 1836, onder koning Lodewijk Filips, werd de bouw voltooid.

- *Grande Arche*
- *Arc de Triomphe du Carrousel*
- *Porte Saint-Denis*
- *Porte Saint-Martin*
- *Porte d'Auteuil*
- *Porte Dauphine*

7.1.4 Kerken en kathedralen

- *Saint-Denisbasiliek*
- *Église Saint-Roch*
- *Notre-Dame van Parijs*

De Cathédrale Notre-Dame de Paris (Onze-Lieve-Vrouwekathedraal van Parijs) is een imposante, in vroeggotische stijl opgetrokken kathedraal op het eiland in de Seine, Île de la Cité, in het centrum van Parijs. De kathedraal werd in opdracht van bisschop Maurice de Sully gebouwd in de tijd van Lodewijk VII. De eerste steen werd in 1163 door paus Alexander III geplaatst. De bouw werd in 1345 voltooid.

De kerk werd op 27 februari 1805 verheven tot basiliek (basilica minor). Ze onderging vanaf 1845 een 23-jarige restauratie door Eugène Viollet-le-Duc, nadat ze beschadigd werd tijdens de Franse Revolutie. Sinds 1991 is er een nieuwe restauratie aan de gang die bijna beëindigd is.

De Notre-Dame is 130 meter lang. De twee niet-afgebouwde torens, die een hoogte hebben van 69 meter, kunnen beklommen worden en bieden een uitzicht over de stad. De kerk was

een van de eerste gebouwen ter wereld waar de luchtbogen gebruikt werden. Het originele ontwerp bevat deze bouwkundige onderdelen echter niet. Toch zijn zij toegepast rond het koor en het schip. In de gotiek werden dunne muren erg populair, deze zijn dan ook toegepast in de Notre-Dame, echter bij de bouw kwam men er achter dat deze dunne muren zonder externe steun niet overeind kunnen

blijven staan, er kwamen scheuren in de muren en ze begonnen naar buiten te leunen door hun eigen gewicht. Als reactie begonnen de architecten steunen te bouwen rond de buitenmuren. Bij latere edities bleven deze steunen terugkomen.

In de kathedraal worden drie relikwieën van Christus bewaard: de doornenkroon, een stuk uit het kruis en één van de nagels waarmee Christus gekruisigd werd.

Het boek *De Klokkenuider van de Notre Dame*, dat Victor Hugo in 1831 schreef, gaf de Notre Dame de Paris wereldbekendheid.

De kerk heeft een magnifiek orgel, gebouwd door Aristide Cavallé-Coll. Dit orgel bestaat uit meer dan 7000 pijpen. Het wordt bespeeld door 3 organist-titularissen: Olivier Latry, Philippe Lefebvre en Jean-Pierre Leguay.

- ***Église Saint-Germain-des-Prés***

Saint-Germain-des-Prés (Sint-Germaan-van-de-Weidenkerk) is de oudste kerk in Parijs en is

een zeldzaam voorbeeld van romaanse bouwkunst in Parijs. De kerk is gebouwd in de 11e en 12e eeuw en werd vier keer verwoest door de Noormannen. De kerk werd telkens wederopgebouwd volgens de originele tekeningen. In al die jaren is er steeds een stukje bijgebouwd, zo ook het portaal dat dateert uit 1607.

De beschermheilige van de kerk is Sint-Germanus van Parijs.

In deze kerk zijn een aantal bekende mensen begraven, waaronder de Franse filosoof René Descartes (in het rechtergedeelte) en de Poolse koning Jan Casimir (in het linkergedeelte).

- ***Sacré-Coeur***

De Basilique du Sacré-Cœur (Nederlands: Heilig-Hartbasiliek) is een basiliek in Parijs. Hij ligt op de heuvel Montmartre in Parijs in het 18e arrondissement in Parijs en is gewijd aan de Heilig-Hart-verering.

De kerk valt vooral op door haar felwitte uiterlijk, en prominente ligging op een heuvel. Om bij de kerk te komen, kan men 237 treden klimmen of de Funiculaire de Montmartre¹ nemen. Boven aangekomen heeft men uitzicht over een groot deel van Parijs.

- ***Saint-Sulpice***
- ***Sainte-Chapelle***
- ***Église de la Madeleine***
- ***Église Saint-Louis-en-l'île***
- ***Église de la Sainte-Trinité***
- ***Église Saint-Nicolas-du-Chardonnet***
- ***Église Saint-Étienne-du-Mont***
- ***Église Saint-Eustache***

¹ kabelbaan

7.1.5 Musea

Op cultureel gebied zijn er vele soorten musea. Parijs telt ongeveer 150 musea, van schilderkunst tot wetenschap en van natuur tot internationale culturen. Om de Parijse musea te bezoeken kan men gebruikmaken van een speciale museumpas (in het Frans Carte Musées et Monuments Paris et Île-de-France), waardoor men toegang heeft tot 60 musea en monumenten in Parijs en de directe omgeving (Île-de-France).

- ⊕ De meeste musea zijn gratis toegankelijk voor kinderen tot en met 17 jaar.
- ⊕ De meeste musea zijn in het algemeen gesloten op maandag of dinsdag, 1 mei, 1 november, 25 november en feestdagen.
- ⊕ Gratis toegangsdagen musea en monumenten zijn er op elke eerste zondag van de maand.

Bekende musea in Parijs zijn:

- **het Louvre**

Het is een zeer groot museum in het centrum van de Franse hoofdstad Parijs. Het ligt net ten noorden van de Seine. Het bestaat uit drie vleugels: de Richelieu-vleugel, de Sully-vleugel en de Denon-vleugel. De Mona Lisa van Leonardo da Vinci is waarschijnlijk het beroemdste stuk uit de collectie van het Louvre. Het museum maakt deel uit van de Réunion des musées nationaux.

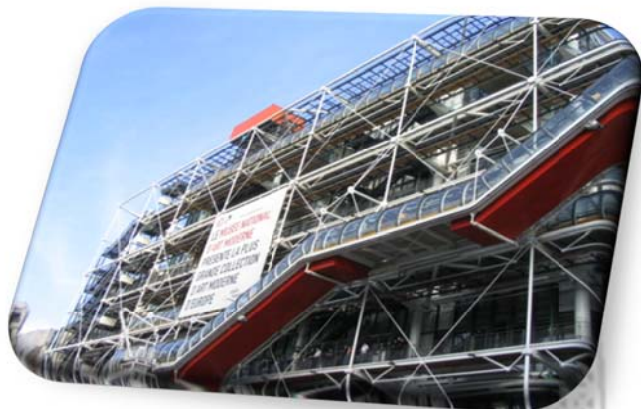

- **Musée d'Orsay**

Het Musée d'Orsay is een museum in Parijs dat de geschiedenis van de westerse kunst tussen 1848 en 1914 bestrijkt, met een sterk accent op de 19e-eeuwse Franse kunst. Het museum bezit een vermaarde verzameling impressionistische werken. Ook bevat het museum beeldhouwkunst. Het museum maakt deel uit van de Réunion des musées nationaux.

- **Centre Georges Pompidou**

Het Centre Georges Pompidou, officieel het Centre national d'art et de culture Georges-Pompidou ook bekend als Centre Pompidou of Centre Beaubourg, is een centrum voor moderne kunst in Parijs dat toonaangevend is in de wereld. Het werd in februari 1977 geopend. De grote droom van de voormalige Franse president Georges Pompidou kwam eindelijk uit. Hij wilde dat er in Parijs een groot publiekscentrum werd gebouwd waar alle vormen van Moderne kunst, maar ook andere uitingen een plek zouden krijgen.

Het Centre Pompidou is een opvallend gebouw. Het is ontworpen door de architecten Richard Rogers uit Groot-Brittannië en Renzo Piano uit Italië. De gevel van het gebouw is een wirwar van pijpen en buizen in verschillende kleuren. De kleuren geven de functie van de buizen aan. De bedoeling van de architecten was dan ook om het gebouw als het ware binnenste buiten te keren.

- **Cité des sciences et de l'industrie**

Cité des sciences et de l'industrie is het wetenschapsmuseum dat ligt in het Parc de la Villette in Parijs. Het grote gebouw heeft vijf verdiepingen van glas en staal. Het is het grootste centrum voor de ontsluiting en verspreiding van techniek en wetenschap in Europa. Het is in 1986 geopend. Jaarlijks komen er meer dan vijf miljoen bezoekers.

- **Musée de Cluny**

Het Musée national du Moyen Âge, officieel het Musée national du Moyen Âge - Thermes et hôtel de Cluny, is een belangrijk museum voor middeleeuwse kunst, gelegen in het Quartier Latin in Parijs. Het museum maakt deel uit van de Réunion des musées nationaux.

Het museum is gevestigd in een gebouwencomplex dat bestaat uit het laatgotische hôtel particulier (stadspaleis) Hôtel de Cluny en enkele bewaard gebleven ruimtes van een Romeins thermencomplex. Dit badhuis bestaat uit een caldarium¹, een tepidarium² en een frigidarium³.

Het museum toont de nationale verzameling kunst uit de middeleeuwen, voor zover die niet in het Louvre bewaard wordt. Hier bevindt zich onder meer de wereldberoemde tapijtserie van de 'Dame met de eenhoorn'.

- **Musée Picasso**

Het Picassomuseum in Parijs geeft een overzicht van het totale werk van Pablo Picasso, die het grootste deel van zijn leven in Frankrijk woonde. Het museum maakt deel uit van de Réunion des musées nationaux.

Het museum staat in de wijk Le Marais in het derde arrondissement van Parijs. Het is gehuisvest in het Hotel Salé, dat gebouwd is tussen 1656 en 1659 door Jean Boullier de Bourges.

Het museum in Parijs herbergt de grootste collectie ter wereld van werken van Picasso; er zijn onder andere 251 schilderijen, 160 beeldhouwwerken en wel 1500 tekeningen.

¹ heet bad

² warm bad

³ koud bad

Ook heeft het museum een deel van de persoonlijke collectie van Picasso in zijn bezit, met werken van Paul Cézanne, Matisse, Rousseau, André Derain, Georges Braque en Joan Miró. Musée Picasso sloot zondag 23 augustus 2009 haar deuren in verband met een verbouwing die naar verwachting tweeënhalf jaar zal duren. Verwacht wordt dat het museum februari 2012 weer toegankelijk is voor bezoekers.

- **Musée du quai Branly**

Musée du quai Branly is een groot etnografisch museum dat gevestigd is in het VIIe arrondissement van Parijs, dichtbij de Eiffeltoren. Op 23 juni 2006 werd het officieel geopend door de toenmalige Franse president Jacques Chirac. Het museum gaat door als zijn project om in de Franse hoofdstad een duurzaam cultureel monument na te laten dat hem zal overleven. Op dezelfde wijze verleende president Pompidou in de zeventiger jaren zijn naam aan het Centre Georges Pompidou.

- **Musée Rodin**

Musée Rodin ligt in het 7e arrondissement van Parijs, Frankrijk. Het museum, met bijbehorend beeldenpark, werd in 1919 geopend in het voormalige Hôtel Biron. Het museum toont het werk van de beroemde Franse beeldhouwer en schilder Auguste Rodin (1840-1917). Het museum maakt deel uit van de Réunion des musées nationaux.

- **Musée de l'Orangerie**

Musée de l'Orangerie is een museum, gelegen in de Tuilerieën aan de Place de la Concorde in het 1e arrondissement van Parijs. Het museum maakt deel uit van de Réunion des musées nationaux.

In het museum hangen schilderijen uit het einde van de 19e en het begin van de 20e eeuw. Het museum is vooral bekend door de serie waterlelies (Frans: Nymphéas) van de Franse impressionistische kunstschilder Claude Monet (1840-1926). Deze grote doeken hebben als onderwerp de waterlelies in Monets tuin in Giverny. Licht, de breking van het licht en kleur spelen een grote rol in deze serie. Ze zijn gemaakt in de periode 1914-1926, de laatste 25 jaren van zijn leven. De gewaagde kleuren van de meest recente doeken zouden het resultaat zijn van een oogziekte.

Er zijn ook werken van andere bekende kunstenaars zoals Pierre-Auguste Renoir (Jeune Filles au Piano), Paul Cézanne (Le Rocher rouge), Pablo Picasso (La Grande Baigneuse), Chaïm Soutine en Henri Rousseau. Ook zijn er beelden van Auguste Rodin.

- **Musée Guimet**

Het Musée national des Arts asiatiques-Guimet, kortweg Musée Guimet is een museum voor Aziatische kunst in de Franse hoofdstad Parijs gesitueerd aan het Place d'Iéna in het XVIe arrondissement. Het museum maakt deel uit van de Réunion des musées nationaux.

7.1.6 Bruggen

Er zijn veel bruggen in Parijs. Veel ervan verbinden de Seine met het Île de la Cité, waar de stad is ontstaan.

Enkele bekende bruggen in Parijs zijn:

- **Pont Alexandre III**
- **Pont de l'Alma**
- **Pont Marie**

- *Pont National*
- *Pont Neuf*
- *Pont Saint-Louis*
- *Pont de Sully*

7.2 Straten en boulevards

- *Avenue des Champs-Élysées*

De Champs-Élysées (voluit Avenue des Champs-Élysées, Elyzeese Veldenlaan) is de meest prestigieuze en breedste laan van Parijs. Mede dankzij zijn bioscopen, cafés en luxeuze winkels is het één van de bekendste straten ter wereld, en met een gemiddelde huur van meer dan 900 000,00 EUR per jaar per 100m² is het ook een van de duurste. De enige straat waar de huren nog hoger liggen is Fifth Avenue in New York City. De naam is afkomstig uit de Griekse mythologie, waar de Elyzeese velden de verblijfplaats van de gelukzaligen was.

De Champs-Élysées staat bekend als la plus belle avenue du monde¹, en trekt ook veel rijken en bekende personen aan. De komst van internationale winkelketens als McDonalds en Starbucks zorgde de afgelopen jaren voor een kleine verandering in het karakter van de avenue, en in een poging om deze verandering (of "banalisatie") tegen te gaan besloot de gemeente Parijs in 2007 de Zweedse winkelketen H&M het openen van een filiaal aan de avenue te verbieden.

- *Avenue Montaigne*
- *Boulevard Périphérique*
- *Boulevard Saint-Germain*
- *Boulevard Haussmann*
- *Boulevard Lannes*
- *Rue Mouffetard*
- *Rue Lepic*
- *Rue du Louvre*
- *Rue du Faubourg-Saint-Honoré*
- *Rue de la Paix*
- *Rue de Rivoli*
- *Rue des Rosiers*

¹ De mooiste laan ter wereld.

7.3 Pleinen

- **Place Vendôme**

Op dit achthoekige plein liet Napoleon Bonaparte een 44 meter hoge triomfzuil neerzetten, genaamd de Colonne de Vendôme. Aan het plein is tevens gelegen het hotel Ritz.

Place de la Concorde met Obelisk

Place de la Concorde (Eendrachtsplein) is een historisch plein te Parijs in het 8e arrondissement van het centrum. Het beslaat meer dan 8 hectaren.

Architect Ange-Jacques Gabriel ontwierp het plein in 1763 in de vorm van een open achthoek. Het werd toen genoemd naar de Franse koning Lodewijk XVI. Zijn ruitersstandbeeld stond in het midden. Tijdens de Franse Revolutie werd het plein omgedoopt tot de Place de la Révolution en het standbeeld van Lodewijk XVI werd vernield. In plaats daarvan werd een guillotine op het plein geplaatst. 'Het beeld van de koning werd vervangen door een beeld van de Vrijheid'.

- **Place du Tertre**

Het Place du Tertre (Heuvelplein) is een beroemd pleintje in het hart van de Parijse wijk Montmartre en gelegen op korte afstand van de basiliek Sacré-Cœur, waar schilders, portrettekenaars en silhouetknippers aan het werk zijn. Men kan hier niet alleen landschapschilderijen kopen, maar ook een eigen portret of karikatuur laten maken. Het herinnert aan de tijd toen vele bekende kunstenaars hier leefden (onder anderen Pablo Picasso...).

- **Place de la Bastille**
- **Place de Clichy**
- **Place Charles de Gaulle (oude naam: Place de l'Etoile)**
- **Place de la Nation**
- **Place d'Italie**
- **Place de la République**
- **Place Pigalle**
- **Place des Victoires**

- **Place des Vosges**

Place des Vosges (Vogezenvleugel) is het oudste plein van Parijs. Het plein ligt in de Marais-wijk in het 3e en 4e arrondissement. Het is ontworpen door Baptiste Cereau en was een van de eerste moderne grote pleinen in de West-Europese stedenbouw.

Het plein, dat vroeger bekend was als Place Royale, werd tussen 1605 en 1612 onder Hendrik IV gebouwd. Het werd voltooid onder Lodewijk XIII en er werd een standbeeld van deze koning geplaatst. Het plein van 140 bij 140 meter wordt omringd door 39 gelijk uitziende huizen, ieder gebouwd van rode stenen. Veel van deze huizen hebben een eigen bijzondere geschiedenis. Aan de noordelijke en zuidelijke wand staan het grotere Pavillon du Roi en het Pavillon de la Reine.

Tijdens de Franse Revolutie besloot het parlement het plein om te dopen. Het zou voortaan de naam dragen van het eerste departement dat zijn belasting zou afdragen aan de revolutionaire regering.

Het departement Vosges betaalde als eerste en werd met dit plein geëerd.

Na de revolutie werd de naam "Place des Vosges" aangehouden. Het vernielde standbeeld van Lodewijk XIII werd op 4 november 1829 vervangen door een stenen exemplaar. Het werd vervaardigd door Louis Dupaty en na diens dood in 1825 voltooid door Jean-Pierre Cortot.

- **Place de la République Dominicaine**
- **Place de l'Opéra**
- **Place de la Madeleine**

7.4 Tuinen en parken

- **Jardin des Plantes**
- **de Tuilerieën**

De Tuilerieën zijn tuinen van het voormalige koninklijk paleis (Palais des Tuileries) in Parijs. Tegenwoordig bestaan alleen de bijbehorende tuinen (Jardins des Tuileries) nog. Deze lopen van het Louvre tot aan de Place de la Concorde. Catharina de' Medici heeft de tuinen in 1553

in een Italiaanse stijl laten aanleggen met onder meer prachtige fonteinen.

In 1664 werden de tuinen in opdracht van Colbert door de bekende tuinarchitect André le Nôtre vervaardigd met onder meer een brede laan en geometrische bloemperken.

De tuinen hoorden bij het gelijknamige paleis, dat in opdracht van Caterina de Medici is gebouwd.

- *Jardin du Luxembourg*
- *Bois de Boulogne stadspark*
- *Bois de Vincennes*
- *Parc Montsouris*
- *Cité universitaire de Paris*
- *Parc Monceau*

7.5 Eilanden

Île Saint-Louis

Île Saint-Louis is één van de twee eilanden (het andere is Île de la Cité) in de Seine in het centrum van Parijs. Het is genoemd naar koning Lodewijk IX, bijgenaamd de heilige (fr. Saint Louis).

Het eiland is met de rest van Parijs verbonden door bruggen naar de linker- en rechteroever van de rivier (onder andere de Pont de Sully), en is via de Pont Saint-Louis met het Île de la Cité verbonden.

Het Île Saint-Louis is één van Frankrijks vroegste voorbeelden van urbanisatie. Het bestond voorheen uit twee delen, het Île Notre-Dame en het Île aux Vaches. Deze eilanden dienden als weide voor marktvee en voor de opslag van hout. De vereniging van beide eilanden en de verkaveling ervan werden in de zeventiende eeuw begonnen door ingenieur Christophe Marie.

Het eiland vormt een vreedzame oase van rust midden in het drukke Parijse stadscentrum met smalle eenrichtingsstraten en beschikt niet over een metrostation, echter wel twee bushaltes. Bezienswaardigheden zijn de Église Saint-Louis-en-l'Île, de Adam-Mickiewiczbibliotheek en de bekende ijswinkel van "Monsieur Berthillon".

Île de la Cité

Het Île de la Cité is een van de eilanden in de Seine (een ander eiland is Île Saint-Louis), in het centrum van Parijs. Op dit eiland, dat als het hart van de stad beschouwd kan worden, werd Parijs gesticht.

Op het Île de la Cité bevinden zich drie middeleeuwse gebouwen:

- ⊕ de kathedraal Notre Dame de Paris;
- ⊕ de Conciergerie, het oudste koninklijk paleis van Parijs, dat in de 15de eeuw omgevormd werd tot een gevangenis;
- ⊕ de Sainte Chapelle, een kapel die, gelegen op een boogschuit van de Notre Dame, in de tweede helft van de 13de eeuw gebouwd werd door Lodewijk IX en bestaat uit twee verdiepingen.

Het Île de la Cité wordt met de linker- en rechteroever van de Seine verbonden door verschillende bruggen, waaronder de Pont Neuf, de oudste brug van Parijs. Pont Saint-Louis vormt de verbinding tussen Île de la Cité en Île Saint-Louis.

7.6 Begraafplaatsen

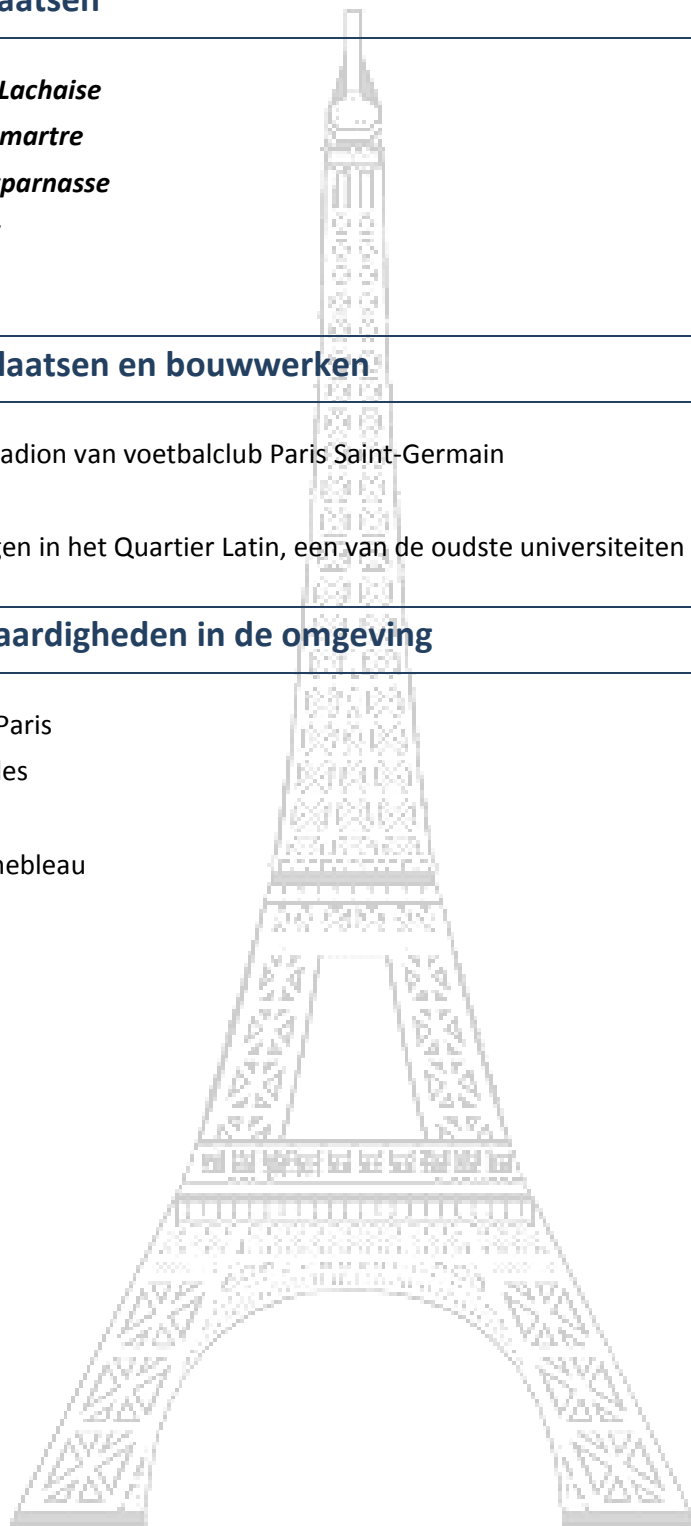
- *Cimetière du Père-Lachaise*
- *Cimetière de Montmartre*
- *Cimetière du Montparnasse*
- *Cimetière de Passy*
- *Catacomben*

7.7 Overige plaatsen en bouwwerken

- Parc des Princes, stadion van voetbalclub Paris Saint-Germain
- Les Halles
- de Sorbonne, gelegen in het Quartier Latin, een van de oudste universiteiten van Europa

7.8 Bezienswaardigheden in de omgeving

- Disneyland Resort Paris
- Kasteel van Versailles
- Parc Astérix
- Kasteel van Fontainebleau

8 VERKEER EN VERVOER

8.1 Luchtverkeer

Zoals veel grote steden wordt Parijs bediend door meerdere luchthavens.

De grootste daarvan, tevens het grootste vliegveld van Frankrijk en het op één na grootste van Europa na Heathrow, is Aéroport Charles de Gaulle (ook wel Roissy genoemd), ten noorden van Parijs. Ten zuiden van de stad ligt Aéroport d'Orly, de tweede luchthaven van Frankrijk en Parijs. Er zijn plannen om een derde grote internationale luchthaven te bouwen na Charles de Gaulle en Orly. Men is hierover in bespreking. Charles de Gaulle en d'Orly zijn direct met elkaar verbonden door een treindienst (RER Lijn B). Beide luchthavens kennen een kleine trambaan tussen de terminals; de Orlyval en de CDGVAL genoemd.

De Aéroport du Bourget was in het verleden de belangrijkste luchthaven, maar is nu de derde luchthaven van Parijs en ligt op 6,5 km van Parijs. Op deze luchthaven wordt iedere twee jaar de luchtvaartbeurs "Le Bourget" gehouden die bekend staat als een van de belangrijkste ter wereld. Aéroport de Beauvais ligt 50 km van het centrum van Parijs. Deze luchthaven is vooral aantrekkelijk voor budgetvluchten.

8.2 Wegverkeer

Parijs beschikt over een uitgebreid wegennet, dat omgeven is door de Boulevard Périphérique (ring), de ring iets verder naar buiten wordt gevormd door de A86 en stukken van andere snelwegen (A3, A4). Een groot aantal snelwegen komt uit op deze ring waardoor dit een van de drukste autosnelwegen is. Om het verkeer dat langs Parijs wil beter door te laten stromen wordt gewerkt aan een ring nog verder aan de buitenkant van Parijs, de A104/N104 (ook genoemd "La Francilienne").

In het centrum is het verkeer bijwijken chaotisch, vooral tijdens de spits. De Place Charles de Gaulle (voorheen Place d'Etoile) waar twaalf lanen samenkomen bij de Arc de Triomphe is berucht om zijn verkeerschaos.

In Parijs rijden 15.100 taxi's rond, die elke dag 500.000 passagiers vervoeren. Er zijn 745 taxistandplaatsen, waarvan er 205 een oproepaal hebben. Taxi's zijn bevoegd over de busbanen te rijden, waardoor veel files vermeden kunnen worden.

Parijs is bereikbaar vanuit Nederland en België vanaf de A1 vanuit Rijsel en de A2 vanuit Brussel. Vanaf de A4 van uit Reims. Vanaf de A16 vanuit Amiens. Vanaf de A13 vanuit Rouen. Vanaf de A10 vanuit Le Mans. Vanaf de A16 vanuit Orléans. Vanaf de A6 vanuit Beaune. Vanaf de A5 vanuit Troyes.

8.3 Openbaar vervoer

Parijs beschikt over een goed netwerk van openbaar vervoer. Naast een uitgebreide busdienst rijdt er een metro met 16 lijnen (1 tot 14, plus 3B en 7B) die aansluiten op een dicht net van RER-voorstadstreinen.

De Metro van Parijs of Métropolitain (Frans: Métro de Paris) is het belangrijkste middel van openbaar vervoer in Parijs. De 16 lijnen vormen een netwerk met een lengte van 214 km en 300 stations, en de Parijse metro is de op één na drukste metro van Europa, en de op vier na drukste van de wereld. Hij rijdt van 5.00 uur 's ochtends tot 1.00 uur 's nachts. In het weekend rijdt de metro tot 2.00 uur 's nachts.

De tram van Parijs heeft in de agglomeratie van Parijs nu vier tramlijnen in gebruik. In het zuiden van Parijs, nog in het centrum, rijdt over een aparte brede trambaan tram T3 langs de Boulevards des Maréchaux. Tussen de noordelijke voorsteden Aulnay-sous-Bois en Bondy rijdt een tram-train (T4).

Parijs beschikt ook over zes grote treinstations die elk een eigen regio van Frankrijk bedienen:

- ⊕ **Gare Saint-Lazare:** Normandië en het westen van Parijs.
- ⊕ **Gare Montparnasse:** Bretagne, de Atlantische kust, en de TGV-treinen richting het zuidwesten van Frankrijk.
- ⊕ **Gare du Nord:** het noorden van Frankrijk, België en Nederland met de Thalys, en het Verenigd Koninkrijk met de Eurostar.
- ⊕ **Gare de l'Est:** het oosten van Frankrijk, Luxemburg en Duitsland.
- ⊕ **Gare de Lyon:** het zuiden en het zuidoosten van Frankrijk en Europa.
- ⊕ **Gare d'Austerlitz:** de Loire, het zuidwesten van Frankrijk en Spanje en Portugal.
- ⊕ **Gare de Bercy:** gespecialiseerd in de afhandeling van autoslaaptreinen.

Deze stations zijn kopstations. Dit brengt met zich mee dat overstappen in Parijs vaak betekent dat men met de metro van het ene naar het andere station moet reizen.

Andere grote treinstations in de buurt van Parijs zijn Marne-la-Vallée¹ - Chessy².

8.4 Spoorwegen

Thalys is de naam van het internationale hogesnelheidsnetwerk van de Franse SNCF (62 % aandeel), de Belgische NMBS (28 % aandeel) en de Duitse DB (10 % aandeel). De Nederlandse NS participeren wel, maar hebben geen aandeel in het bedrijf. Het bedrijf is een Belgische onderneming (samenwerkende vennootschap met beperkte aansprakelijkheid) en gevestigd in Brussel.

¹ TGV-station voor Disneyland Resort Parijs.

² Het treinstation op vliegveld Charles de Gaulle.

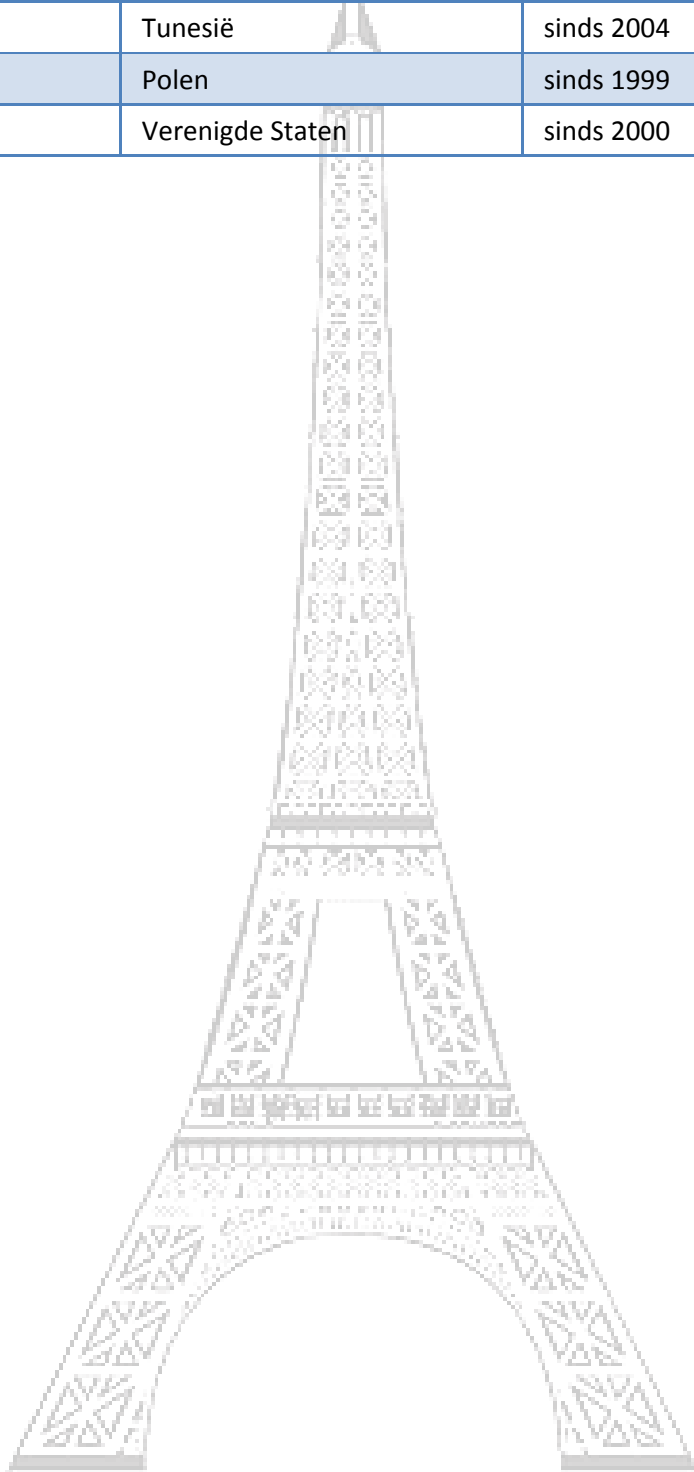
Sinds 4 juli 1996 voorziet de Thalys in hogesnelheidsdiensten tussen Amsterdam, Brussel en Parijs. Op 14 december 1997 werd het netwerk van de Thalys aanzienlijk uitgebreid. Zo kwamen er in België verbindingen naar onder andere Brugge, Gent en Oostende beschikbaar en begonnen de diensten naar Keulen en Aken. Tegelijkertijd werd de reistijd tussen Brussel en Parijs teruggebracht naar een klein anderhalf uur. Door ingebruikname van nieuwe trajecten tussen Luik en Aken, en ook tussen Antwerpen en Rotterdam, werd de reistijd vanaf december 2009 sterk ingekort. Brussel-Zuid en Amsterdam-Centraal liggen minder dan 2 uur uit elkaar.

9 PARTNERSTEDEN

Algiers	Algerije	sinds 2003
Amman	Jordanië	sinds 1987
Amsterdam	Nederland	sinds 1994
Athene	Griekenland	sinds 2000
Beiroet	Libanon	sinds 1992
Buenos Aires	Argentinië	sinds 1999
Caïro	Egypte	sinds 1985
Casablanca	Marokko	sinds 2004
Chicago	Verenigde Staten	sinds 1996
Jerevan	Armenië	sinds 1998
Genève	Zwitserland	sinds 2002
Istanboel	Turkije -	
Jakarta	Indonesië	sinds 1995
Kioto	Japan	sinds 1958
Kopenhagen	Denemarken	sinds 2005
Lissabon	Portugal	sinds 1998
Londen	Verenigd Koninkrijk	sinds 2001
Madrid	Spanje	sinds 2000
Mexico-Stad	Mexico	sinds 1999
Montréal	Canada	sinds 2006
Moskou	Rusland	sinds 1992
Nagoya	Japan -	
Peking	China	sinds 1997
Porto Alegre	Brazilië	sinds 2001
Praag	Tsjechië	sinds 1997
Québec	Canada	sinds 1996
Rabat	Marokko	sinds 2004
Riyad	Saoedi-Arabië	sinds 1997
Rome	Italië -	
Sint-Petersburg	Rusland	sinds 1997
Sanaa	Jemen	sinds 1987
São Paulo	Brazilië	sinds 2004
San Francisco	Verenigde Staten	sinds 1996
Santiago	Chili	sinds 1997

Seoel	Zuid-Korea	sinds 1991
Sofia	Bulgarije	sinds 1998
Sydney	Australië	sinds 1998
Tbilisi	Georgië	sinds 1997
Tokio	Japan	sinds 1982
Tunis	Tunesië	sinds 2004
Warschau	Polen	sinds 1999
Washington D.C.	Verenigde Staten	sinds 2000

10 PARIJS CULINAIR

Parijs is de hoofdstad van de gastronomie. Hier zou het fenomeen restaurant zijn uitgevonden in 1767, door de Parijzenaar Boulanger. Dat verklaart waarschijnlijk waarom de stad als gastronomische topstad wordt aangeprezen en waarom er duizenden restaurants zijn. Er zijn nu in totaal ongeveer 8 000 restaurants.

Parijs is ook de plek waar Paul Bocuse zijn vermaarde Nouvelle Cuisine heeft uitgetest. Naast de restaurants in Parijs heeft de regio Ile de France nog veel meer te bieden op culinair gebied, zoals heerlijke wijnen, bier, en kazen. Op de markten vind je alle streekproducten van de regio.

Frankrijk staat voor velen gelijk met 'le pain, le vin et le boursin'. Brood, wijn en kaas dus. Maar daar blijft het natuurlijk helemaal niet bij. Parijs is een van de belangrijkste uithangborden van de verfijnde en kwaliteitsvolle Franse keuken. Maar ook de internationale keuken is er heel goed vertegenwoordigd.

Hoewel Parijs de wereldhoofdstad van de gastronomie wordt genoemd, is het raar dat er niet echt eigen streekgerechten zijn. Eigenlijk heb je in Parijs de kans om van de afwisselende keukens uit alle Franse streken te proeven!

Hoewel sommige mensen denken dat het lekkere dessert crème brûlée uit Parijs afkomstig is, is dit eigenlijk niet waar. Het vroegste recept van de crème brûlée zou afkomstig zijn van een Franse kok uit Limoges, François Massialot. Die verhuisde later wel naar Parijs, waar hij in 1733 stierf. Of crème brûlée nu een typisch streekdessert is of niet, het is een feit dat die nergens zo lekker is als in Parijs zelf.

Parijs is een stad op wereldniveau, en dat merk je ook aan het culinaire aanbod. Het is moeilijk een nationaliteit te bedenken die niet vertegenwoordigd wordt in de Franse hoofdstad. Italiaans, Spaans, Grieks, Marokkaans, Algerijns, Chinees en Libanees, om er maar enkele te noemen.

Ook qua fastfood heb je talloze opties. Op elke straathoek kun je wel crêpes (pannenkoeken) krijgen, en ook kebab is alomtegenwoordig, naast de typische fastfoodrestaurants.

De Parijse pâtisseries (banketbakkers) zijn ook beroemd. Je kunt er croissants, chocoladekoeken en brioches kopen, maar ook typische Parijse gebakjes als Niflette, tart bordaloue, Puits d'amour en Paris-Brest.

10.1 Enkele recepten

10.1.1 crème brûlée

- De vanillestokjes in de lengte middendoor snijden en samen met de room in een kookpot doen. Goed loskloppen om de vanille los te maken in de gehalveerde stokjes.

- Breng tot bij het kookpunt en laat dit mengsel gedurende 15 minuten rusten om de smaken goed te vermengen.
- De vanillestokjes uit de pot nemen, en ze hierbij tegen de rand schrapen om alle vanille in de room te mengen.
- De eierdooiers en de suiker mengen en zeer schuimig kloppen.
- Ondertussen de oven voorverwarmen op 160° C.
- Dan de room weer aan de kook brengen en deze dan beetje bij beetje al roerend onder de schuimige eierdooiers mengen.
- Met dit mengsel de ovenschaaltjes vullen en deze in een ovenplaat zetten.
- Kokend water in de ovenplaat gieten tot ongeveer de helft van de hoogte van de schaaltes. Deze in het midden van de oven plaatsen en gedurende 30 à 35 minuten 'au bain-marie' laten opwarmen (net genoeg om de crème te stollen, maar nog niet te gesloten in het midden).
- De schaaltes uit de oven nemen en op een doek plaatsen om te laten afkoelen. Deze dan minimum 4 uur (of een nacht) in de koelkast laten koud worden.
- een keukenbrandertje laten karamelliseren.

CREME BRULEE

10.1.2 Pot au feu

Ingrediënten voor 4 personen

300 gr rundsvlees, 300 gr , 1 mergpijp, 300 gr gesneden soepgroenten, 125 gr lintmacaroni (of vermicelli), peper, zout, 1 teentje knoflook, 1/2 kopje geraspte kaas, bouillon, 1/2 kop witte wijn

Bereidingswijze

- Doe het vlees met de mergpijp en de bouillon in de natgemaakte Romertopf.
- Leg de deksel op de schotel, plaats hem in een koude oven, stel de oven in op 200° C en laat de soep 2 uur koken.
- Voeg de soepgroenten toe en laat de soep nog 1 uur koken.
- Kook de macaroni afzonderlijk zeer zacht gaar en voeg die, als de soep klaar is, toe.
- Maak de soep af met zout, suiker, het fijngevreven teentje knoflook, de wijn en geraspte kaas.

POT AU FEU

10.1.3 Parijse uiensoep

Ingrediënten voor 4 personen

1 kg ajuin, bloem, rundsbouillon of blokjes, bakboter of margarine, gemalen kaas Gruyère, stokbrood, look

Bereidingswijze

- Doe in een pot voldoende bakboter en bak hier de ajuin, laat de ajuin hierin bijna aanbranden deze moet bruin aangebrand zijn ... net niet verbrand, dat geeft de heerlijke smaak aan deze soep.
- Strooi dan wat bloem over de ajuin en meng dit goed. Giet daarop 1 à 1,5 liter rundsbouillon of water met rundsbouillonblokjes, breng aan de kook en laat ongeveer 30 min. sudderen. Breng op smaak met peper en zout. En klaar is de soep !

PARIJSE UIENSOEP

11 BEKENDE PARIJZENAARS

Dit is een lijst van enkele Parijzenaars, bekende personen die in de Franse hoofdstad Parijs zijn geboren of woonachtig zijn (geweest).

A		
Paul Abadie	1812-1884	architect en restaurateur
Raymond Aron	1905-1983	journalist, filosoof en socioloog
Jacques Audiard	1952	scenarist en filmregisseur
Michel Audiard	1920-1985	scenarist, filmregisseur, schrijver en journalist
Claudine Auger	1941	actrice
Jean-Pierre Aumont	1911-2001	acteur
Michel Aumont	1936	acteur
Charles Aznavour	1924	zanger
B		
Josiane Balasko	1950	actrice, filmregisseur, scenariste en schrijfster
Balthus	1908-2001	kunstschilder
Honoré de Balzac	1799-1850	schrijver
Brigitte Bardot	1934	actrice
Eddie Barclay	1921-2005	muziekproducent
Simone de Beauvoir	1908-1986	schrijfster, filosofe en feministe
Jacques Becker	1906-1960	filmregisseur
Hector Berlioz	1803-1869	componist

Claude Berri	1934-2009	filmregisseur
Jean-Baptiste Bréval	1752-1823	violoncellist en componist
C		
Maria Callas	1923-1977	Grieks operazangeres
Adolphe-Félix Cals	1810-1880	kunstschilder
Maurice Chevalier	1888-1972	zanger en acteur
Frédéric Chopin	1810-1849	Pools componist en pianist
Jacques Chirac	1932	president van Frankrijk (1995-2007)
Julien Clerc	1947	zanger
François Cluzet	1955	actrice
Pierre de Coubertin	1863-1937	geschiedkundige, pedagoog en sportbestuurder (oprichter van de hedendaagse Olympische Spelen)
Pierre Curie	1859-1906	natuurkundige
D		
Marcel Dassault	1892-1986	Joods-Frans industrieel, vooral bekend als vliegtuigconstructeur
Claude Debussy	1862-1918	componist en muziekcriticus
Edgar Degas	1834-1917	kunstschilder en beeldhouwer
Catherine Deneuve	1943	actrice
Guillaume Depardieu	1971-2008	acteur
Marlene Dietrich	1901-1992	Duits-Amerikaans filmster en zangeres
Sacha Distel	1933-2004	zanger en musicus
Marie Dubois	1937	actrice

Paulette Dubost	1910	actrice
Jacques Dutronc	1943	acteur en zanger
E		
Gustave Eiffel	1832-1923	constructeur
Ferdinand Walsin Esterhazy	1847-1923	spion
F		
Laurent Fabius	1946	politicus
Jacques Fansten	1946	filmregisseur
Anouk Ferjac	1932	actrice
Laurent Fignon	1960-2010	wielrenner
Alain Finkielkraut	1949	filosoof en politiek commentator
Anatole France	1844-1924	schrijver en winnaar van de Nobelprijs voor Literatuur (1921)
Sami Frey	1937	acteur
Brigitte Friang	1924-2011	verzetsstrijdster, schrijfster en journaliste
Nicolas Fritsch	1978	wielrenner
G		
Serge Gainsbourg	1928-1991	zanger, componist, filmregisseur
France Gall	1947	zangeres
Paul Gauguin	1848-1903	postimpressionistisch kunstschilder
Vincent van Gogh	1853-1890	Nederlands kunstschilder
Jean-Jacques Goldman	1951	zanger

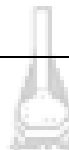
Eva Gonzalès	1849-1883	kunstschilder
René Goscinny	1926–1977	schrijver, humorist en scenarist van stripverhalen
H		
Johnny Halliday	1943	zanger en acteur
Françoise Hardy	1944	zangeres
Didier Haudepin	1951	acteur en filmregisseur
Georges-Eugène Haussmann	1809-1891	stadsarchitect van Parijs
Isabelle Huppert	1953	actrice
Joris-Karl Huysmans	1848-1907	schrijver
I		
René Iché	1897-1954	kunstschilder en beeldhouwer
Vincent d'Indy	1851-1931	componist en muziektheoreticus
Isabella van Frankrijk	1292-1358	koningin van Frankrijk
Eugène Isabey	1803-1886	kunstschilder
Sébastien Izambard	1973	zanger
Victor Hugo	1802-1885	schrijver
J		
Irène Jacob	1966	actrice
Benoît Jacquot	1947	filmregisseur
Pascal Jardin	1934-1980	schrijver en scenarioschrijver
Jean Michel Jarre	1948	componist en muzikant

Henri Jeanson	1900-1970	schrijver, scenarioschrijver en journalist
Thierry Jonquet	1954-2009	schrijver
Gérard Jugnot	1951	acteur en filmregisseur
Adrien Henri Laurent de Jussieu	1797-1853	botanicus
K		
Jean-Pierre Kalfon	1938	acteur
Mathieu Kassovitz	1967	filmregisseur, scenarioschrijver en acteur
Harry Kessler Graaf	1868-1937	Duitse kunstverzamelaar, museumdirecteur, schrijver, publicist, politicus, diplomaat en pacifist
Pierre Klossowski	1905-2001	schrijver, filosoof, vertaler, scenarist en schilder
Serge Korber	1936	filmregisseur
Julia Kristeva	1941	Bulgaars-Frans taalkundige, psychoanalytica, schrijfster, filosoof en feministe
L		
Bernard Lacoste	1931-2006	stilist en ondernemer
René Laloux	1929-2004	tekenfilmregisseur en tekenaar
Claude Lelouch	1937	filmregisseur
Claude Levenson	1938-2010	schrijfster, journaliste, sinologe, tibetologe en mensenrechtenactiviste
Maximilien Luce	1858-1941	kunstschilder
Fabrice Luchini	1951	acteur
Jean-Marie Lustiger	1926-2007	aartsbisschop en kardinaal van Joodse komaf
Guy Lux	1919-2003	televisiepresentator en producent
M		

Edouard Manet	1832-1883	kunstschilder
Marin Marais	1656-1728	componist
Guy de Maupassant	1850-1893	schrijver
Molière	1622-1673	dramaturg en toneelschrijver
Claude Monet	1840-1926	kunstschilder
Jeanne Moreau	1928	actrice
Gérard Mordillat	1949	schrijver en filmregisseur
Jim Morrison	1943-1971	Amerikaans zanger, dichter en tekstschrijver
Luc Moullet	1937	filmregisseur
N		
Samy Naceri	1961	acteur
Napoleon II	1811-1832	keizer der Fransen (1815)
Napoleon III	1808-1873	keizer der Fransen (1852-1870)
Jean-Marc Nattier	1685-1766	kunstschilder
Gérard de Nerval	1808-1855	schrijver
François Nourissier	1927-2011	journalist en schrijver
O		
Jacques Offenbach	1819-1880	componist en cellist
Érik Orsenna	1947	auteur
Gérard Oury	1919-2006	filmregisseur
François Ozon	1967	filmregisseur en scenarioschrijver

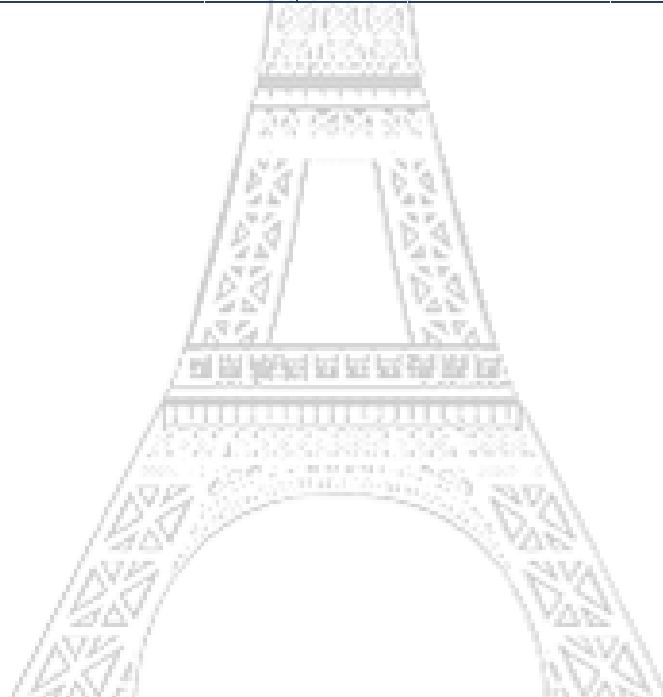
P		
Édith Piaf	1915-1963	chansonnière
Francis Picabia	1879-1953	kunstschilder
Pablo Picasso	1881-1973	Spaans kunstschilder, tekenaar, beeldhouwer, grafisch kunstenaar en keramist
Michel Piccoli	1925	acteur
Micheline Presle	1922	actrice
Suzy Prim	1895-1991	actrice
Marcel Proust	1871-1922	schrijver
Sully Prudhomme	1839-1907	dichter
Q		
Hyacinthe-Louis de Quélen	1778-1839	aartsbisschop van Parijs
R		
Renaud	1952	zanger
Madeleine Renaud	1900-1994	actrice
Jean Renoir	1894-1979	filmregisseur
Auguste Rodin	1840-1917	beeldhouwer
Françoise Rosay	1891-1974	actrice
Joseph Roth	1894-1939	Oostenrijks journalist en schrijver
S		
Robert Sabatier	1923	schrijver
Camille Saint-Saëns	1835-1921	componist en organist

Michel Sardou	1947	zanger
Nicolas Sarkozy	1955	president van Frankrijk (2007-heden)
Jean-Paul Sartre	1905-1980	filosoof en schrijver
T		
Charles-Maurice de Talleyrand	1754-1838	diplomaat
Jean Tarride	1901-1980	acteur en filmregisseur
Valentine Tessier	1892-1981	actrice
Jean Tissier	1896-1973	acteur
Patrick Topaloff	1944-2010	zanger, acteur en komiek
Henri de Toulouse-Lautrec	1864-1901	kunstschilder, graficus en lithograaf
Jacques Tourneur	1904-1977	filmregisseur
François Truffaut	1932-1984	filmregisseur
U		
Maurice Utrillo	1883-1955	kunstschilder
V		
Alexandre-Théophile Vandermonde	1735-1796	violist, scheikundige en wiskundige
Georges van Parys	1902-1971	film- en operettecomponist
Edgar Varèse	1883-1965	Frans-Amerikaans componist
Maurice de Vlaminck	1876-1958	kunstschilder en graficus
Vladimir Volkoff	1932-2005	Frans schrijver van Russische afkomst
Voltaire	1694-1778	filosoof, schrijver en essayist

W		
Emma Watson	1990	Brits filmactrice
Jean Wiener	1896-1982	- (film)componist en pianist
Oscar Wilde	1854-1900	iers toneelschrijver, schrijver, dichter en estheet
Y		
Yannick	1978	rapper
Z		
Jonathan Zebina	1978	voetballer
Claude Zidi	1934	filmregisseur
Émile Zola	1840-1902	schrijver en pamflettist
Elsa Zylberstein	1968	actrice

Bron: Wikipedia - <http://nl.wikipedia.org>

INDEX

A

Arc de Triomphe	21, 22, 32
arrondissementen	3, 11, 15, 16
Attila de Hun	7

B

Bièvre	4
Bois de Boulogne	3, 30
Bois de Vincennes	3, 30
Boulevard Périphérique	4

C

Canal Saint-Martin	4
Centre Georges Pompidou	12, 25, 26
Champs-Élysées	18, 21, 27
Charles de Gaulle	21, 28, 32, 33
crème brûlée	2, 37
Cuvier Georges	4

D

de Tuilerieën	26, 29
---------------	--------

E

Eiffeltoren	12, 19, 21, 26
-------------	----------------

F

Franse Revolutie	10, 11, 22, 28, 29
------------------	--------------------

G

Geneviève	3, 7
-----------	------

H

het Louvre	24, 25, 29
------------	------------

I

Île de la Cité	1, 3, 22, 26, 30, 31
Île Saint-Louis	3, 4, 18, 30, 31
Île-de-France	3, 14, 24

J

Jeanne d'Arc	9
Julius Caesar	7

K

Kerken en kathedralen	
Église Saint-Germain-des-Prés	23
Notre Dame	1, 23, 30
Notre-Dame	8, 22, 30
Sacré-Coeur	12, 23

L

La Défense	12, 19
Lemoine Paul	4

M

Metro	12, 33
Montparnasse	3, 19, 21, 31, 33
Musée de Cluny	25
Musée de l'Orangerie	26
Musée d'Orsay	24
Musée du quai Branly	26
Musée Rodin	26

P

Paleizen	
Grand Palais	20
Hôtel des Invalides	20
Palais Royal	20
Parijse uiensoep	2, 39
Paul Bocuse	37
Place des Vosges	29
Place du Tertre	28
Place Vendôme	28
Portes de Paris	4

Pot au feu -----2, 38

S

Q

Seine----- 1, 3, 4, 7, 8, 12, 17, 19, 21, 22, 24, 26, 30, 31

quartiers -----15

T

Thalys-----33, 34

